

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2019-2020

Nr. 4

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 6 december 2019

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHTEN VAN VERHINDERING	4
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	4
ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 60)	4
van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de negatieve houding van het Brusselse stadsbestuur ten aanzien van de Bruegelbeelden geschonken door de VGC	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	

ONTWERP VAN VERORDENING (R.v.O., art. 41, 42, 43 en 53)

Ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor het dienstjaar 2019 – Stuk 6 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking 8
Sprekers: Soetkin Hoessen, verslaggever – Mathias Vanden Borre – Arnaud Verstraete – Guy Vanhengel – Els Rochette – Jan Busselen – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter – Sven Gatz, collegelid

Stemming 15

MOTIE VAN OVEREENSTEMMING (R.v.O., art. 54)..... 15

Stemming 15

MOTIE VAN AANBEVELING (R.v.O., art. 62)

Motie van aanbeveling van de heer Dominiek Lootens-Stael tot besluit van de op 22 november 2019 in plenaire vergadering gehouden interpellatie betreffende “het uitstel van de toepassing van het nieuwe Vlaamse inschrijvingsdecreet” – Stuk 742 (2019- 2020) – Nr. 1

Bespreking 16
Spreker: Dominiek Lootens-Stael – Gilles Verstraeten – Jan Busselen – Guy Vanhengel

Stemming 18

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59) 18

van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de vrijetijdsbesteding van anderstalige nieuwkomers

Sprekers: Bianca Debaets – Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid

van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, in verband met het lerarentekort in Brussel

Sprekers: Bianca Debaets – Gilles Verstraeten – Dominiek Lootens-Stael – Els Rochette – Arnaud Verstraete – Sven Gatz, collegelid

van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de sluiting van basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem

Sprekers: Gilles Verstraeten – Arnaud Verstraete – Sven Gatz, collegelid

van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, inzake de adviezen vanuit de onderwijsinstellingen rond het Sinterklaasfeest en Zwarte Piet

Sprekers: Hilde Sabbe – Gilles Verstraeten – Dominiek Lootens-Stael – Sven Gatz, collegelid

van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de Romawerking

Sprekers: Els Rochette – Cielte Van Achter – Juan Benjumea Moreno – Dominiek Lootens-Stael – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60)	41
van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de problematische resultaten voor het Nederlandstalig onderwijs die blijken uit PISA2018	

Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Sven Gatz, collegelid

van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, inzake de Vlaamse besparingen op de CAW's

Sprekers: Els Rochette – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

BIJLAGEN	47
-----------------------	----

TREFWOORDENREGISTER	48
----------------------------------	----

4de vergadering

Vergadering van vrijdag 6 december 2019

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.39 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Khadija Zamouri is verhinderd wegens ziekte. Haar vraag om uitleg over de kinderarmoede wordt uitgesteld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De collegevoorzitter en enkele raadsleden hebben vertraging door de chaotische ochtendspits en problemen bij het openbaar vervoer. We starten met de actualiteitsvraag van de heer Mathias Vanden Borre gericht aan collegelid Pascal Smet, betreffende de negatieve houding van het Brusselse stadsbestuur ten aanzien van de Bruegelbeelden geschonken door de VGC. (*Instemming*)

ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 60)

De negatieve houding van het Brusselse stadsbestuur ten aanzien van de Bruegelbeelden geschonken door de VGC

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Deze week konden we in verschillende media vaststellen dat de Stad Brussel reeds 16 jaar weigert om een kunstwerk over Pieter Bruegel de Oude te vervolledigen. Het gaat om een drieluik: 3 standbeelden, volledig ontworpen in functie van de Kapellekerk in centrum Brussel. De 3 beelden zouden voorbijgangers uitnodigen om een wandeling te maken rondom de Kapellekerk. De kerk, zoals u allen weet, waar Pieter Bruegel de Oude is gehuwd, waar zijn zonen werden gedoopt en waar hij ook werd begraven.

De beeldengroep is reeds afgewerkt en betaald door de Vlaamse Gemeenschapscommissie, voor een som van 150.000 euro. Vervolgens werden de beelden geschonken aan de Stad Brussel. Een beeld, dat van Bruegel zelf, is geplaatst in 2015. De resterende beelden wachten op hun plaatsing in het atelier van de kunstenaar. Ik geef het College en de Raad een korte historiek van deze klucht.

In 2001 won beeldhouwer Tom Frantzen een wedstrijd voor de realisatie van een Bruegelbeeld, dat aan de Kapellekerk zou worden geplaatst. Er werd een beschermingscomité opgericht met daarin onder meer collegelid Sven Gatz, mevrouw Brigitte Grouwels, collegelid Pascal Smet en de heer Bert Anciaux.

In 2003 wil de VGC, naar aanleiding van haar 30-jarige bestaan, de beelden schenken aan de Stad Brussel. De heer Henri Simons, toenmalig Brussels schepen van Cultuur en toenmalig lid van Ecolo en nu van de PS, weigert echter met de woorden *“Une sculpture pour Bruegel est dépassée.”* Een aantal locaties werden voorgesteld, zelfs voor het gebouw van de PS. Het antwoord was echter veelzeggend: *“Le PS ne veut pas une sculpture flamande devant son bâtiment.”*

In 2007 wordt er opnieuw een locatie voorgesteld, nu wat lager aan de Keizerslaan, opnieuw ter hoogte van de Kapellekerk. Maar dan volgt plots een negatief advies van het Comité d’Art Urbain, waar Brussels schepen Henri Simons toen voorzitter van was.

In 2008 past kunstenaar Tom Frantzen zijn ontwerp opnieuw aan door de beelden op te splitsen en vorm te geven als een kunstzinnig educatieve wandeling rondom de Kapellekerk.

In 2012 krijgt de VGC daadwerkelijk de bouwvergunning voor de driedelige beeldengroep. De technische diensten van de Stad Brussel, die van de VGC, de aannemer en Tom Frantzen vergaderen tweemaal over de praktische uitvoering van de plaatsing van de werken. Er wordt een concrete planning opgemaakt, maar die leidt uiteindelijk weer tot niets.

In 2015 wordt uiteindelijk een beeld, dat van Bruegel, geplaatst met behulp van de Brusselse schepenen Els Ampe en Geoffroy Coomans de Brachène.

Een brief van 28 oktober 2016 van de VGC aan de kunstenaar stelt: *“Het College heeft beslist om de resterende beelden van de beeldengroep, in afwachting van een definitieve bestemming, voorlopig bij u in bewaring te geven en hiervoor een overeenkomst te sluiten.”*

Afgelopen maandag, op 2 december 2019, heb ik dit nogmaals aangekaart op de gemeenteraad van de Stad Brussel. Schepen Ans Persoons antwoordde toen: *“De Stad Brussel aanvaardt niet zomaar alle geschenken.”* Wat een *dédain* ten opzichte van deze Raad die een historisch geschenk aanbiedt aan de stad voor nota bene 150.000 euro. Wat een *dédain* voor onze cultuurgeschiedenis, waarbij de kunstenaar Bruegel uiteraard een historische rol speelt in Brussel. Wat een neerbuigendheid ten opzichte van de maker van het beeld, de heer Tom Frantzen, die een bijzonder mooi repertoire heeft in en rond Brussel.

Deze kwestie is bijzonder jammer omdat het een bijzonder mooi en tot de verbeelding sprekend kunstwerk is over de grootste schilder die in onze stad heeft gewoond en gewerkt in de periode waarin hij zijn mooiste meesterwerken heeft gemaakt.

Kunstenaar Tom Frantzen is zelf in Brussel geboren en echt verweven met onze stad. Hij zegt zelf: *“Het is een uiting van de Brusselse zwans. De typische humor van hier, waar Bruegel een voorvader van is.”*

Dit verhaal toont aan dat de bekrompen houding ten aanzien van de schilder Bruegel nog niet tot het verleden behoort. Nu het Bruegeljaar zijn einde nadert, is de tijd gekomen om de tijdloze visie en maatschappijkritiek van deze grootmeester de nodige erkenning te geven in

het straatbeeld. Ik hoop dan ook dat de stad deze historische vergissing rechtzet. Het is hoog tijd dat deze klucht een goed einde krijgt. Ik roep alvast alle Bruegelliefhebbers op om zich kenbaar te maken en de plaatsing van deze beelden te steunen.

Is het College bereid om opnieuw onderhandelingen aan te knopen met de Stad Brussel of welke acties zal het College ondernemen om deze beelden een waardige toekomst te geven?

Welke acties heeft de VGC ondernomen in dit Bruegeljaar, eventueel in samenwerking met de Stad Brussel en/of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Hoeveel middelen werden hiervoor uitgetrokken?

Collegelid Pascal Smet: U haalt echt oude koeien uit de sloot en daarmee bedoel ik voor alle duidelijkheid niet Bruegel zelf. Het is een heel verhaal en ik zal de hele geschiedenis die u hebt geschetst niet herhalen, maar ik had begrepen dat de vorige collegevoorzitter met de kunstenaar en de Stad Brussel had afgesproken dat een deel van het beeld zou worden geplaatst en dat het andere deel zou worden opgeslagen.

De Stad Brussel werkt met een adviescommissie die een advies heeft uitgebracht. Ik laat alle verdere beschouwingen in het midden, omdat we er volgens mij geen tijd en energie meer in moeten steken. Dat hebben een heleboel mensen in het verleden al gedaan en dat heeft een akkoord tussen het College en de Stad Brussel opgeleverd. Het is wat het is. Als de commissie haar standpunt wijzigt, neem ik aan dat de kunstenaar zijn beelden daar zal plaatsen, zo niet kunnen we nog altijd op zoek naar een andere plek. Ik geef u de raad om naar de toekomst te kijken en niet in het verleden te blijven hangen. Dat heeft geen zin.

Het zal u verheugen dat we naar aanleiding van het Bruegeljaar zeer veel hebben gedaan. Ik begrijp niet dat u die oude koeien uit de sloot haalt en dat een bepaalde krant het hele verhaal, dat eerder al in geuren en kleuren is verteld, opnieuw oprakelt. Wat is de relevantie daarvan, tenzij het weer de bedoeling is om aan *Brusselbashing* te doen. “Wat gebeurt er nu weer in Brussel?”, is immers de voortdurende ondertoon van zulke artikels. Misschien kunnen we het beeld aan de Stad Antwerpen schenken? Dat is ook een mogelijkheid. Het tweede deel dan. Het eerste deel laten we staan en we bekijken of we het tweede deel aan de Stad Antwerpen kunnen schenken.

De VGC heeft naar aanleiding van het Bruegeljaar veel ondernomen. Uw collega Cieltje Van Achter heeft daar destijds een heleboel vragen over gesteld. Op basis van een projectoproep zijn er maar liefst 19 activiteiten georganiseerd. Ik overloop ze even. Verdere informatie vindt u elders of kan ik u bezorgen: Art-Brusselki vzw: Open wereld. Familiebezoeken met als thema “Pieter Bruegel de boer”; E.L.S. vzw: Een Brusselse Bruegeltafel; vzw Geert van Bruaene: Bruegel revisited; GC De Pianofabriek: De Burenbruiloft, die zijn 40ste verjaardag vol vertier heeft gevierd; vzw Bruniek: Bruegel in goed gezelschap; CBE Brusselleer vzw: Bruegelleer!, waarbij de vzw laaggeletterde cursisten wil laten kennismaken met het leven en werk van Bruegel; BBK: Vive le geus, Bruegel en de geuzen; de Vlaamse Club voor Kunst, Wetenschap en Letteren vzw: De Ezels van Bruegel, die een theaterproductie rond Bruegel, zijn leven, zijn werk en de woelige periode waarin hij leefde, bracht; Tochten van Hoop vzw, die een wandeling met aandacht voor Bruegel door de Marollen organiseerde; vzw BOP, die de leerlingen van het Koninklijk Conservatorium renaissancemuziek op typische instrumenten uit de tijd van Bruegel heeft laten brengen; vzw CIVA, die de figuur van Bruegel heeft geduid en vanuit De Toren van Babel een stageweek organiseerde; in de Hallepoort werd er een Aperitief met Bruegel georganiseerd. Als u daar nog niet bent geweest, moet u als groot

Bruegelliefhebber zeker een kijkje gaan nemen, want er staan verrekijkers waarmee u het Brussel uit de tijd van Bruegel kunt zien. Een aanrader! Voorts zijn er KMSKB vzw met een wedstrijd over Bruegel in het Nederlandstalig basisonderwijs; het Paleis van Keizer Karel/Coudenberg vzw is Bruegel-*branded* door de uitwerking van grafische motieven op basis van werken van Bruegel; vzw Fedos met een wereld vol spreuken en gezegden gebaseerd op het ‘De verkeerde wereld’; vzw Alibi Collectief met Zennebiest, een rondreizend theater; de FMDO met Bruegel in dialoog en nog veel meer. Er is zelfs een cd met originele Bruegelliederen van Emballage Cadeau en we hebben uiteraard ook nog verdere ondersteuning geboden.

De VGC heeft dus in ieder geval de nodige aandacht aan Bruegel besteed. Ik heb zelf ook een aantal initiatieven genomen.

Wat het verleden betreft, kan ik u alleen de goede raad geven om het te laten rusten.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Collegelid Pascal Smet zegt dat ik oude koeien uit de sloot haal, maar daarmee maakt hij er zich gemakkelijk vanaf. Het collegelid insinueert dat ik niet van Brussel houd, maar het tegendeel is waar. Ik heb net de intentie om het imago van Brussel te verbeteren. Wie de omstandigheden kent, kan toch alleen maar zeggen dat er iets niet klopt. Er is toch sprake van een zeker *dédain* voor de geschenken van de VGC als de schepen van de Stad Brussel zegt dat ze niet zomaar alles aanvaardt. Uit zo’n houding spreekt geen respect voor de VGC-geschenken.

Ook ten opzichte van de kunstenaar zelf getuigt zo’n houding van weinig respect. Hij noemt het een deel van zijn levenswerk. Hij is Brusselaar en ziet Brussel en Bruegel als zijn grootste inspiratiebronnen. (*Opmerkingen van collegelid Pascal Smet*)

De kunstenaar heeft inspiratie gevonden bij Bruegel en nu zegt collegelid Pascal Smet dat we geen oude koeien uit de sloot mogen halen. Ik vind het nogal ongepast en weinig respectvol om de kunstenaar op die manier te bedanken voor het oeuvre dat hij in Brussel heeft opgebouwd.

Het adviescomité van de Stad Brussel is natuurlijk allesbehalve onafhankelijk, want de schepen van de Stad Brussel is er zelf de voorzitter van. Ze kan er dus een belangrijke rol in spelen.

We mogen dit niet blauwblauw laten en moeten pleiten voor de aanwezigheid van de beelden, want ze vormen een meerwaarde voor de Stad Brussel en de VGC. Ik begrijp niet waarom het collegelid deze zaak niet net als in het verleden ter harte neemt. Ik betreur het gewijzigde standpunt.

ONTWERP VAN VERORDENING (R.v.O., art. 41, 42, 43 en 53)

Ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor het dienstjaar 2019 - Stuk 6 (2019-2020) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

Mevrouw Soetkin Houssen, verslaggever: Wij hebben tijdens de vergadering van 26 november 2019 van de Commissie Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid het ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor het dienstjaar 2019 besproken.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt gaf een uitgebreide toelichting. Er zijn een aantal begrotingsposten aangepast en een aantal verschuivingen gebeurd. Voor het volledige verslag verwijs ik naar het uitstekende verslag van de Diensten.

Misschien nog even vermelden dat collegelid Sven Gatz aanwezig was voor verdere toelichting en collegelid Pascal Smet helaas verhinderd was omdat hij op dat ogenblik een andere commissievergadering bijwoonde, net zoals enkele andere raadsleden.

Uiteindelijk werd het ontwerp van verordening aangenomen met 3 stemmen voor en 1 stem tegen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik wil de Raad vooral bedanken voor het aanpassen van de agenda en mij verontschuldigen voor het kwartier vertraging. Er was een probleem met de tram, dat ik uiteraard schriftelijk zal aanklaarten bij de bevoegde minister. (*Glimlachjes*)

De voorzitter: Ik ook. Ik zat in tram 51.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Voorts denk ik dat iedereen in commissie vragen heeft kunnen stellen en ben ik, net als mijn 2 collega's, bereid om verdere vragen te beantwoorden.

De heer Mathias Van den Borre (N-VA): We kunnen de begrotingsaanpassing 1 en A 2019 niet goedkeuren, want er wordt nog te weinig ingespeeld op de bijzonder grote Brusselse uitdagingen, denk maar aan Welzijn en Onderwijs. Ook een strategisch meerjarenplan ontbreekt. We kunnen alleen maar hopen dat de Vlaamse overheid daarover wordt geconsulteerd. Het is momenteel onduidelijk waar het College heen wil.

Er wordt voor een miljoen aan ICT-uitgaven uitgesteld. Kunt u dat verder toelichten? Het bedrag van de leningen werd met 2,7 miljoen euro verminderd en een aantal investeringen worden tot 2020 uitgesteld. Het is ons niet duidelijk waarom dat moet.

De begrotingswijziging komt niet tegemoet aan de zorgen die onze fractie zich maakt over de verhouding met de gemeenten.

Positief is dat de Vlaamse gemeenteraadsleden op de jaarlijkse netwerkdagen van de VGC worden uitgenodigd. Wij pleiten daar sinds jaar en dag voor en ik hoop dat de uitnodiging niet eenmalig is.

Uit de begrotingsaanpassing blijkt dat het College, in tegenstelling tot de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, de ESR-richtlijnen volgt, want het neemt de globale investeringsuitgaven van 31,5 miljoen euro voor de publiek-private samenwerking Comenius volledig op in de begroting.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik lees de begrotingsaanpassing 1 en A 2019 op een andere manier. Het is natuurlijk een overgangsjaar met een collegewissel en nieuwe accenten.

De steun aan vzw Vrienden van het Huizeke verdubbelt met meer dan 60.000 euro; Resokit krijgt 60.000 euro extra; er wordt geïnvesteerd in participatie voor de opmaak van het meerjareninvesteringsplan; er is 250.000 euro uitgetrokken voor het groenblauwe netwerk in de Kanaalzone, iets waar ik graag meer over wil vernemen.

Er worden duidelijk nieuwe accenten gelegd. Een radicale ommekeer is het niet, maar dat kan ook niet in een begrotingsaanpassing en dat is ook niet wenselijk. De duidelijke verklaring van de afname bij Onderwijs heeft ons gerustgesteld. We zijn blij met het uitzicht op een definitieve oplossing voor de liften bij COOVI.

Comenius zorgt voor een buitengewone piek van 31,5 miljoen euro in de buitengewone begroting. Het zou interessant zijn om een vergelijking te maken tussen de aanpak om scholen en kinderdagverblijven met publiek-private samenwerkingen te bouwen in plaats van volgens de klassieke benadering. Een publiek-private samenwerking biedt duidelijke voordelen, zoals een gebouw dat sneller bruikbaar is. Het nadeel is dan weer dat zo'n samenwerking me duur lijkt. Is er al een inschatting van de prijsverschillen tussen beide benaderingen?

Over de ICT-uitgaven is duidelijk gezegd waarom er uitstel is. Er is ook meer geld voor Etnisch-culturele minderheden en het VGC-jaarverslag. Ik weet niet of de huidige aanpak al is geëvalueerd, maar de begrotingsaanpassing bevat duidelijk nieuwe accenten en extra sociale investeringen; meer investeringen in groene keuzes; meer investeringen in participatie en inspraak. We zijn heel tevreden met die aanpassingen en gaan ze dan ook goedkeuren.

De heer Guy Vanhengel (Open Vld): Uiteraard neigen we veel meer naar de lezing van de heer Arnaud Verstraete dan die van de heer Mathias Vanden Borre. Ik wil een klein puntje aanstippen. Er bestaat in onze historiek een dossier van gelijke omvang als die van de grote investeringen via PPS-formules, zoals Kasterlinden, Comenius en de Gallaitsite, die in aanbouw is. Een voorbeeld waar de VGC dat in eigen beheer heeft gedaan, is de COOVI-site. Voor dossiers van dergelijke omvang heb je een heel stevige kennis en expertise nodig die een kleine administratie als de VGC niet meteen in huis heeft. Dat betekent dat het proces trager verloopt. Als je een analyse zou maken, zal de kostprijs nagenoeg gelijk zijn. De inbreng van expertise heeft natuurlijk een prijs, maar doet ook de volledige kostprijs dalen, meer dan in geval de administratie het zelf zou doen. Die kleine beschouwing wilde ik maken.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Zoals ook gezegd is in de commissie is dit eerder een technische aanpassing van de begroting 2019. De inhoudelijke keuzes zullen pas echt zichtbaar worden in de begroting 2020 en zeker in de meerjarenbegroting die in de loop van 2020 en na een participatietraject zal opgesteld worden.

Toch vallen al enkele positieve zaken op. Het is goed om te zien dat er meer geïnvesteerd wordt in aanwervingsexamens. Het blijft belangrijk dat het VGC-personeel snel vervangen wordt en vacante plaatsen snel ingevuld. Vlotte aanwervingsprocedures met aantrekkelijke

vacatures, brede publicatie, ruimte voor Elders Verworven Competenties (EVC) zorgen er ook voor dat we de juiste man/vrouw op de juiste plaats krijgen.

De uitgaven binnen Stedelijk beleid stijgen. En daar staan veelbelovende initiatieven tegenover. We kijken uit naar de dynamiek die het participatietraject zal teweegbrengen, in aanloop naar de meerjarenbegroting, maar zeker ook daarna. Het moet absoluut prioritair zijn dat we de mensen blijven betrekken, ook na de beslissingen. Ook het Slim in de stad-project *MOD-lab of Mobile Digital Lab* klinkt veelbelovend. Voorlopig worden onder Stedelijk beleid ook nog de buurtstewards van de Romawerking gefinancierd. Hopelijk blijft dit het geval, maar daar kom ik in mijn vraag om uitleg straks op terug.

We zijn ook opgetogen dat de VGC-middelen van de Vlaamse overheid heeft gekregen voor een nieuwe plek voor Centrum West. Dat was in het kader van de oproep 'sociale infrastructuur'. Na succesvolle edities in 2017, 2018 en 2019 wordt die nu helaas afgeschaft door de Vlaamse Regering om het Denderfonds te spijzen. Ongetwijfeld hebben die steden extra steun nodig voor hun stedelijke uitdagingen, maar het is zonde en cynisch dat dit ten koste gaat van de aanpak van onder andere de Brusselse grootstedelijke uitdagingen. Hetzelfde verhaal trouwens als bij het Brusselfonds dat 2,9 miljoen euro verliest en het nieuwe Randfonds met 20 miljoen euro in kas. Met de afschaffing van die oproep droogt opnieuw een potentiële financieringsbron op die de VGC en Brussel hard nodig hebben om te werken aan de Brusselse uitdagingen, in dit geval door in voldoende kwalitatieve infrastructuur te voorzien voor jongeren, voor ouderen en voor mensen in armoede.

Ten slotte, valt het in deze begrotingswijziging op dat de VGC hier het goede voorbeeld geeft door te blijven investeren in de Brusselse cultuurwereld, in sportverenigingen, in jongerenorganisaties. Verschillende subsidielijnen gaan erop vooruit. De kunsten krijgen 27.000 euro voor projecten. Er is 140.000 euro meer voor projecten rond participatie en experiment. Dat zijn serieuze inspanningen naargelang de schaal van de VGC. Het College kiest er dus wel voor om jong en vernieuwend talent te ondersteunen. De one.brussels-sp.a-fractie zal deze begrotingswijziging dan ook met overtuiging goedkeuren.

De heer Jan Busselen (PVDA): Als nieuwkomer vraag ik hoe het komt dat er geen rapport van het Rekenhof is. Misschien moet ik die zaken zoeken in het rapport van de Vlaamse Regering of zo.

Wat de begroting betreft, kan er niet worden hardgemaakt op basis van deze cijfers dat het om een besparing of een desinvestering zou gaan, zoals collegelid Sven Gatz me antwoordde op mijn opmerking over de uitgaven in de bezoldigingen en de personeelsuitgaven. Ik raakte aan dat de personeelsuitgaven leken te dalen, de uitgaven voor het Stedelijk beleid, van de Administratie, van de Meet- en Weetcel, van het onderwijzend personeel, van het personeel bij het Onderwijscentrum Brussel enzovoort. Ik heb die bedragen samengeteld en kom op 400.000 euro. Ik vraag me af wat er met dat geld gebeurt.

Het debat zal worden gevoerd tijdens de begrotingsbespreking 2020. Toch heb ik de indruk dat er minder wordt vastgelegd dan dat er geraamd werd. Ik heb die vaststelling gedaan in de cijfers van 2018 en die van 2013, 2014, 2015, 2016 en 2017. Dan is dat een politieke keuze. Die wordt ook weerspiegeld in de reacties die ik krijg van mensen die in de Administratie en in de gemeenschapscentra werken. Dan bestaat er voor mij weinig twijfel over dat die tendens niet zal worden voortgezet in 2019. Ik zie geen omslag. Ik hoop natuurlijk wel meer investeringen te zien in 2020 op het vlak van de personeelsuitgaven.

Ik kreeg hetzelfde antwoord van collegevoorzitter Elke Van den Brandt over de rekening 2018. Sommige uitgaven worden pas een jaar later gedaan. Daarom staan ze niet in de begroting. Ik zal me waarschijnlijk opnieuw vergist hebben. Het gaat niet om een besparing, maar om een netjes afgeronde begroting, zoals collegelid Sven Gatz dat zei. Tussen die netjes afgeronde begroting 2019 en de realiteit gaapt er volgens mij een kloof: te weinig leerkrachten, toename van langdurig zieke werknemers, langdurig niet vervangen personeel, mensen met 2 halftijdse jobs en flexicontracten. Zeggen dat het enkel gaat om tijdelijke vervangingen en zwangerschappen, is volgens mij geen weerspiegeling van de realiteit. De aanpassing van de begroting herleiden tot simpele rekenoefeningen is het depolitiseren van het debat en ik ga deze begrotingswijziging niet goedkeuren.

Ik weet dat de VGC als kleine entiteit weinig manoeuvreerruimte heeft. Toch kiest ze bijvoorbeeld voor PPS, zoals de Comeniussite en de site in Schaarbeek. Die projecten hebben een kostprijs voor de gemeenschap en kunnen sommige scholen of scholengroepen in de problemen brengen. De scholenbouw in Vlaanderen kijkt aan op een achterstand van 6 tot 7 miljard euro. Het is bovendien gebleken dat de PPS, die de scholenbouw moet renoveren, voor de scholen zelf heel duur uitvalt. De beschikbaarheidsvergoeding valt voor veel scholen duur uit. Ik had graag de mening van het bevoegde collegelid over de kost van PPS gekend.

Maar zoals reeds gezegd, voor de PVDA drukt deze begrotingswijziging een soberheidsbeleid naar het administratief personeel uit. Verder ontbreken er ook projecten die de samenwerking tussen de Franstalige en Nederlandstalige gemeenschappen stimuleren, zoals 'Het Werkt / Ca Marche'.

De PVDA keurt deze begrotingswijziging niet goed.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: De meerjarenbegroting is in opmaak. Zoals u weet, gebeurt dat aan de hand van een participatief traject zodat de VGC samen met Brusselaars kan kijken hoe ze de komende jaren het beleid vorm kan geven. Er zal een meerjarenfinanciering voor zijn en daar hangt een meerjarenplanning aan vast. Dat zal hier uitgebreid worden besproken. Tijdens het participatietraject zal ook de Raad worden betrokken. De input van de raadsleden is uiteraard goud waard in zo'n traject omdat ze de democratisch verkozen vertegenwoordigers zijn.

Over de ICT-projecten is er al een debat gevoerd. Er is geen afstel. Het project loopt en wordt heel professioneel uitgevoerd. De betalingen zullen ook volgend jaar gebeuren. Daarover hoeft u zich geen zorgen te maken.

Het groenblauwe netwerk is voor alle duidelijkheid geen politieke alliantie, maar het gaat om plannen over water en natuur om in de stad een netwerk te maken. De VGC heeft middelen van de Vlaamse Gemeenschap gekregen voor een aantal investeringen, waar we uiteraard heel dankbaar voor zijn. Die zorgen ervoor dat we een aantal natuurelementen in het stadsweefsel kunnen aanbrengen op een as die loopt van het Atelier Groot Eiland over het centrum van Brussel naar de Marrollen. In september 2019 heeft de VGC beslist om ook een begeleidingstraject te ontwikkelen zodanig dat organisaties op het terrein met buurtbewoners kunnen gaan werken en ervoor zorgen dat er rond het onderhoud van dat groen met buurtbewoners en met organisaties wordt samengewerkt en dat dat wordt ingebed in het wijkcontract. Op die manier wordt het een duurzaam groenblauw project dat de cohesie versterkt. Op 19 december 2019 is er over de start van het netwerk een 1ste workshop met onder meer de buurtbewoners. Dat wordt mede begeleid door de VUB, Bral vzw en Atelier

Groot Eiland. Het is een heel mooi samenwerkingsproject met de organisaties op het terrein, met de academische wereld en met de overheid, zowel de VGC als de Vlaamse overheid. Dat kan echt het verschil maken in de stad.

Wat het jaarverslag betreft, is het heel moeilijk te zeggen wat het exacte bereik is. We gaan kijken hoe het op een gerichtere manier kan worden verspreid met zo weinig mogelijk middelen. In een verkiezingsjaar en bij het afronden van een bestuursperiode wordt er traditioneel meer aandacht besteed aan een jaarverslag. Dat zal de komende jaren worden herzien.

Vzw Vrienden van het Huizeke en Resokit zijn 2 heel concrete projecten rond buurtzorg. Vrienden van het Huizeke werkt met heel kwetsbare mensen. Resokit is een project dat samen met Odisee is ontwikkeld zodat we echt kunnen samenwerken met organisaties op het terrein om vanuit de theorie rond buurtzorg te gaan naar concrete praktijkervaringen. Dat gebeurt samen met de lokale dienstencentra die over sterke expertise beschikken.

Mevrouw Els Rochette heeft terecht gewezen op het participatietraject rond de meerjarenbegroting. Dat loopt en zoals ik heb gezegd, gaan we de raadsleden daarbij betrekken. We hopen dat dit kan uitmonden in een meerjarenbeleid van de VGC, dat niet alleen door de Raad, maar door de hele Brusselse samenleving wordt gedragen.

De heer Guy Vanhengel heeft vooral vragen beantwoord. Dat is gemakkelijk en bespaart me zuurstof.

De heer Jan Busselen had een vraag over het Rekenhof. De VGC valt niet onder het Rekenhof, maar onder voogdij van de Vlaamse Regering. Die keurt de VGC-begroting goed. Ze heeft daar 40 dagen tijd voor. Met deze begrotingsaanpassing is dat ook gebeurd. Zoals altijd is dat correct verlopen. U zult nooit het verslag van het Rekenhof zien, maar wel de goedkeuring van de Vlaamse minister van Begroting.

Op de vragen rond personeel zal collegelid Sven Gatz uiteraard nog antwoorden. Natuurlijk trekken wij voldoende middelen uit om een 100 %-personeelsplan te kunnen uitvoeren. Het tegendeel zou op onbegrip moeten stuiten. Er gaan wel eens mensen met zwangerschapsverlof en dergelijke. Het gaat hier om verschuivingen binnen de marge van een begrotingsaanpassing. Er gebeuren in principe geen vastleggingen meer.

Collegelid Sven Gatz: Men moet een begrotingswijziging appreciëren voor wat ze is. We zijn op minder dan 1 maand voor het einde van het jaar. De zaken die in deze begrotingswijziging staan, worden geacht nog uitgevoerd te worden in de loop van dit jaar. Er is dus slechts een zeer beperkte tijds marge. Het gaat om aanpassingen. Er gebeuren geen nieuwe vastleggingen en er worden geen nieuwe grote politieke keuzes gemaakt. Deze begrotingswijziging moet dus niet gezien worden als een mogelijke voorafname van de begroting 2020, waarover we binnenkort kunnen debatteren. De heer Jan Busselen mag dan nog zoveel geloof of ongeloof hechten aan bepaalde verklaringen van mij in de commissie, een begroting is geen kwestie van geloof, maar een kwestie van politiek debat. Dat debat gebeurt bij de begrotingsopmaak zelf. Bij begrotingswijzigingen is dat zelden het geval en worden er zaken volledig ter goeder trouw tussen de collegeleden verschoven om de rekening weer te laten kloppen, met respect voor de keuzes die door het vorige College gemaakt zijn. Zelfs al zullen we nieuwe accenten leggen, we werken volgens een bepaalde continuïteit verder. Dat is altijd zo in de politiek.

Ik zou graag wat meer uitleg krijgen van de N-VA-fractie over wat ze precies bedoelen met het feit dat ze deze begrotingscontrole niet zullen goedkeuren omwille van elementen rond Onderwijs. Het is uiteraard hun volste recht om begrotingswijzigingen af te keuren, maar ik snap deze opmerking niet. Wij hebben een ongelooflijk robuust onderwijsbeleid. Dat beleid staat als een huis, of als een school. We hebben nog nooit zo veel geïnvesteerd en we gaan dat ook blijven doen. Bovendien hebben wij een pedagogische omkadering door het Onderwijscentrum Brussel (OCB) die zijn gelijke niet kent. De keuzes van het vorige College om naast investeringen in Cultuur, Welzijn, Jeugd, Sport, Stedelijk beleid, Armoede enzovoort verder te blijven investeren in Onderwijs staat als een paal boven water. In die zin begrijp ik niet goed waarom deze begrotingscontrole dan plots twijfels zou veroorzaken over deze beleidskeuzes, of het zou moeten zijn omdat een aantal zeer beperkte investeringen met een aantal maanden verschoven wordt. Als investeringen verschoven worden, is dat niet omdat er geen geld is, want die middelen stonden ingeschreven. Soms worden investeringen verschoven omdat lastenboeken of werven vertragingen hebben opgelopen. Meer moet daar niet achter gezocht worden.

De heer Guy Vanhengel heeft eigenlijk al geantwoord op de vraag van de heer Arnaud Verstraete over de PPS-constructies. Eigenlijk heeft de VGC enkel voor PPS gekozen als het én om grootschalige projecten gaat én om nieuwbouw of substantiële vernieuwbouw. De vele andere projecten waar wij mee ondersteunen met Ageon of andere financieringsstromen zijn wel degelijk gewone publieke investeringen. Van de 300 miljoen euro die de afgelopen 15 jaar geïnvesteerd werden in het Nederlandstalig onderwijs, gaat het voor de overgrote meerderheid over gewone publieke investeringen; maar voor bepaalde nieuwbouw of vernieuwbouwprojecten waarin ook het onderhoud werd meegenomen, heeft het vorige College terecht voor een PPS-constructie gekozen. Als hierover een debat ten gronde gevoerd zou moeten worden, dan is dat meer iets voor in de commissie. Het gaat om een politiek debat, maar het gaat ook over kostprijs en dan is het zinvol om ook naar experts te luisteren. De verhouding is grofweg 3/4de gewone publieke investeringen. De PPS-investeringen zijn eerder de uitzondering dan de regel. Het College maakt altijd in overleg met de Administratie de afweging of een gewone publieke investering, dan wel een PPS het meest geschikt is.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De collegevoorzitter heeft mij gerustgesteld toen ze zei dat het groenblauwe netwerk geen politieke alliantie inhoudt. Wat de intentie van dit netwerk betreft, kunnen wij er in grote lijnen achterstaan. De bedoeling is om Brussel leefbaarder, mooier en aantrekkelijker te maken. Dat is een juiste keuze.

Deze week lazen we in de media over een project over het Maximiliaanpark en de openlegging van de Zenne. Hebben de projecten van de VGC daar ook iets mee te maken? Wordt er hier aansluiting bij gezocht of gaat het hier puur om gewestelijke materie?

Wat de vraag van collegelid Sven Gatz betreft, wil ik zeggen dat ik inderdaad verwezen heb naar bepaalde zaken inzake Onderwijs waardoor wij deze begrotingswijziging niet zullen goedkeuren, maar onze bedenkingen gaan niet uitsluitend over Onderwijs. Wij zijn van mening dat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel een kwaliteitslabel is en blijft. Wij gaan dat blijven verdedigen en ondersteunen, maar dat wil niet zeggen dat wij 100 % akkoord zijn met alle beleidskeuzes die de VGC maakt op het vlak van Onderwijs. De heer Gilles Verstraeten zal hierover inhoudelijk verder interveniëren. Onze afkeuring van deze begrotingswijziging is echter niet alleen door problemen die wij hebben met het gedeelte over Onderwijs. In het algemeen wil ik nogmaals mijn appreciatie uiten over het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Wij zijn ook zeer enthousiast over de bijkomende inspanningen van de VGC voor het groenblauwe netwerk dat ontwikkeld zal worden in Brussel.

Over de PPS-constructie wil ik graag nog dieper ingaan in de bevoegde commissie. Ik heb met veel aandacht geluisterd naar de interessante toelichtingen. We moeten dit bekijken zonder taboe. Het gaat om een zeer aantrekkelijk aanbod als we zien hoe snel grote projecten gerealiseerd kunnen worden met een PPS-constructie, in een situatie waar de uitdagingen op het vlak van Onderwijs groot zijn en iedereen het verkiest dat de bijkomende capaciteit er snel komt. Op dat vlak ben ik oprecht geïnteresseerd om na te gaan hoe performant deze formule is in vergelijking met de traditionele aanpak.

De collega's van de N-VA hebben mij ietwat verrast met de kritische vragen over te weinig investeringen in ICT, terwijl deze fractie er in Vlaanderen voor kiest om minder te investeren in Brussel en in Cultuurbeleid. Ik vind het kras om hier dan een kritiek op te bouwen, terwijl het College helemaal niet minder investeert. Ze gebruikt maximaal de beschikbare middelen.

Aan de heer Jan Busselen wil ik nog zeggen dat een onderbenutting van een begroting normaal is. Het gaat om grote budgetten en die worden zo precies mogelijk uitgegeven, maar dat is nooit helemaal exact. Op het einde van het jaar kijken waar er nog overschotten zijn en hoe we die kunnen verschuiven om zo veel mogelijk resultaten te boeken en ze elders te besteden in projecten die een meerwaarde betekenen voor de Brusselaars, is wat er gebeurt in het kader van een aanpassing. Wat ons betreft, gaat het hier duidelijk om een goede aanpassing.

De heer Jan Busselen (PVDA): Dat gaat over een politieke keuze, bijna een ideologische keuze, die de laatste 30 jaar wordt gemaakt en die zo grondig wordt gemaakt in alle administraties dat we haast denken dat het de enige mogelijkheid is. Tussen 1950 en 1980 werd er wel geïnvesteerd. We komen tegemoet aan de Europese vraag om onder een begrotingstekort van 3 % te blijven. Vanuit die redenering wordt er telkens een marge opgebouwd. Dat is een keuze. Er zou ook gekozen kunnen worden om steeds iets meer te investeren en om schulden te maken. We moeten dat kader terug opentrekken. Daarom zitten wij hier. (*Samenspraken*)

Het is een mogelijkheid, maar daarover is zelfs geen discussie mogelijk. De enige mogelijkheid waarmee rekening wordt gehouden, is een marge overhouden, want dat zou de houding van de goede huisvader zijn. (*Samenspraken*)

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het is inderdaad een ideologische keuze om te investeren in scholen en dat gaan we ook blijven doen, zodat we zo snel mogelijk nieuwe scholen kunnen bouwen, zodat alle kinderen een plaats hebben.

Het Maximiliaanpark valt niet onder dit project van de groenblauwe as. Er worden natuurlijk wel acties ondernomen. De groenblauwe as loopt geografisch door een ander stuk in de stad, meer ter hoogte van de Marollen. Rond het Maximiliaanpark wordt er ook samengewerkt in het kader van een stadsvernieuwingsproject samen met Atelier Groot Eiland en Velt. Er wordt een tuin aangelegd tussen de huizenblokken van de Foyer l'Imbeques. Daar gebeuren uiteraard ook zaken om rond groen en blauw samen te werken. Ik noteer alvast dat de heer Mathias Vanden Borre enthousiast is over een groenblauwe as.

- *De algemene bespreking is gesloten.*

Stemming

- Het ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor het dienstjaar 2019

De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Het geheel van het ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor het dienstjaar 2019 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 5; 2 leden hebben zich onthouden.

Hebben ja gestemd: Juan Benjumea Moreno, Carla Dejonghe, Soetkin Hoessen, Els Rochette, Hilde Sabbe, Lotte Stoops, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Fouad Ahidar

Hebben neen gestemd: Jan Busselen, Bianca Debaets, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Gilles Verstraeten

Hebben zich onthouden: Pepijn Kennis, Dominiek Lootens-Stael

MOTIE VAN OVEREENSTEMMING (R.v.O., art. 54)

- *De vergadering, geschorst om 10.33 uur, wordt hervat om 10.35 uur.*

Stemming

De motie van overeenstemming om te bevestigen dat de tabellen, gevoegd bij het ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor het dienstjaar 2019, in overeenstemming zijn met de inhoud en de doelstellingen van die verordening en er als zodanig een integrerend deel van uitmaken, wordt aangenomen met 13 stemmen tegen 1; 2 leden hebben zich onthouden.

Hebben ja gestemd: Juan Benjumea Moreno, Carla Dejonghe, Soetkin Hoessen, Dominiek Lootens-Stael, Els Rochette, Hilde Sabbe, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Fouad Ahidar

Heeft neen gestemd: Jan Busselen

Hebben zich onthouden: Bianca Debaets, Pepijn Kennis

MOTIE VAN AANBEVELING (R.v.O., art. 62)

Motie van aanbeveling van de heer Dominiek Lootens-Stael tot besluit van de op 22 november 2019 in plenaire vergadering gehouden interpellatie betreffende 'het uitstel van de toepassing van het nieuwe Vlaamse inschrijvingsdecreet' – Stuk 742 (2019-2020) – Nr. 1

Bespreking

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang) : Uiteraard ga ik niet het debat dat hier vorige keer in plenaire vergadering heeft plaatsgevonden overdoen.

Indien het technisch onmogelijk is, gezien de moeilijkheden met de algoritmes en dergelijke, om het nieuwe Vlaamse inschrijvingsdecreet toe te passen voor het schooljaar 2020-2021, dan stel ik voor dat we tenminste de voorrangsregel optrekken van 55 % naar 65 % vanaf het volgende schooljaar. Het lijkt me niet zo ingewikkeld om die voorrangsregel aan te passen. Daar komen geen algoritmes aan te pas. Dat zou tenminste een stap in de goede richting zijn, die ervoor zorgt dat meer Nederlandstalige kinderen in Brussel naar de school van hun keuze kunnen gaan. Voor ouders en kinderen is het bijzonder traumatisch te moeten vaststellen dat anderstalige kinderen wel ingeschreven worden in de school van hun keuze, maar zij zelf niet.

Anderzijds hebben zich de voorbije weken enkele feiten voorgedaan die ik graag zou meenemen in dit debat voor de stemming. Ten eerste, is er de vaststelling dat steeds meer leerlingen uit Brussel buiten Brussel schoollopen. Ik durf ervan uit te gaan dat daar heel wat Nederlandstaligen bij zijn, die Brussel ontvluchten ingevolge de inschrijvingsproblematiek.

Ten tweede is er het recente PISA-rapport, waar we het straks nog over zullen hebben. Ik denk dat het nuttig is dat er in de mate van het mogelijke in de Nederlandstalige scholen in Brussel een kritische massa Nederlandstalige kinderen aanwezig is. We moeten alles in het werk stellen om dat aantal Nederlandstalige kinderen in Brussel te houden, en alles wat hen afschrikt moeten we weren. Wat ons daarbij kan helpen, is een aanpassing van de inschrijvingsprocedure.

Vandaar mijn warme oproep om over de partijgrenzen heen te kiezen voor het gezonde verstand en voor de goedkeuring van voorliggende motie.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het debat dat hier vorige keer is gevoerd, hoeven we niet over te doen.

Uiteraard zijn wij voorstander van het optrekken van de voorrangsregel voor Nederlandstalige kinderen. We hebben al mee aan de kar getrokken.

We moeten helaas vaststellen dat het probleem steeds groter wordt en dat een toenemend aantal Nederlandstalige ouders hun kinderen niet meer ingeschreven krijgen in de school van hun keuze. Vandaar dat het noodzakelijk is om de voorrangsregel op te trekken.

De feiten zijn wel wat ze zijn. Er werd een belangenconflict ingeroepen, waardoor er maanden vertraging werd opgelopen en waardoor de stemming van het decreet moest worden uitgesteld. Bovendien zijn er problemen gerezen met de implementatie ervan. Omdat de implementatie complex is, complexer dan de heer Dominiek Lootens-Stael voorstelt, ben ik er

geen voorstander van om nu snel tot bricolage over te gaan, waardoor de chaos alleen maar groter wordt. We kunnen beter onze tijd nemen voor een goede implementatie. We mogen immers bij de ouders en bij de schoolbesturen de steun voor de nieuwe inschrijvingsregels niet wegnemen. Hoewel ik uitstel met 1 jaar betreur, verkies ik een correcte implementatie van het decreet.

In de motie wordt voorgesteld de voorrangsregel voor Nederlandstaligen op termijn op te trekken tot 100 %. Wij zijn niet gekant tegen een optrekking van de voorrangsregel. Toch wil ik hierbij verwijzen naar de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof naar aanleiding van een blokkeringsmanoeuvre van de Franstaligen bij een vorige aanpassing van de voorrangsregel. Het Grondwettelijk Hof heeft toen geoordeeld dat de aanpassing het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel respecteert, maar maakte wel de opmerking dat men daarin niet te ver mag gaan. Ik vrees dan ook dat het Grondwettelijk Hof ons niet zou volgen bij het optrekken van de voorrangsregel tot 100 %. Daardoor pas ik liever voor zo'n regel. Het is geen blijk van goed beleid om een maatregel te nemen die later wordt afgekeurd door het Grondwettelijk Hof.

Om die redenen kunnen wij de motie niet goedkeuren.

De heer Jan Busselen (PVDA): Heel deze discussie over de inschrijvingsproblematiek is het gevolg van het feit dat in het 4de rijkste gewest van Europa het recht op onderwijs niet kan worden gegarandeerd.

Toen ik naar school ging in de jaren '80 en '90 was er voor alle kinderen plaats in onze scholen. Ik kon kiezen naar welke school ik wou gaan. Vandaag bestaat die mogelijkheid niet meer.

Vandaag wordt er te weinig in scholen geïnvesteerd. Partijen als Vlaams Belang en de N-VA grijpen dat probleem dan graag aan om te zeggen dat de Nederlandstalige kinderen naar de school van hun keuze moeten kunnen gaan, maar negeren daarbij de andere kinderen. Ze doen alsof die niet bestaan. Dat is onaanvaardbaar.

Ik roep het College op om verder te gaan en zich niet alleen op de borst te kloppen wanneer er scholen worden gebouwd, maar pas wanneer er genoeg scholen worden gebouwd.

Het zal u niet verbazen dat ik de motie niet zal onderschrijven.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Het is een goede gewoonte dat de indiener het laatste woord krijgt.

Ik hoor de N-VA vandaag voor het eerst zeggen dat ze geen voorstander is van een absolute voorrang voor Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. In het verleden pleitten collega's van de N-VA daar wel voor. Vandaag wijken ze van dat discours af, zogenaamd omwille van juridische obstakels. Het enige dat ik in mijn motie vraag, is dat er onverwijld werk wordt gemaakt van 100 % voorrang. Als er juridische obstakels zijn, dan moeten die maar uit de weg worden geruimd. Wij moeten naar 100 % streven. De N-VA haakt vandaag af, terwijl ze de Vlaamse minister van Onderwijs levert. Misschien wil ze het niet meer doen nu ze het kan.

De heer Guy Vanhengel (Open Vld): Ik vraag mij af of de heer Dominiek Lootens-Stael altijd zelf gelooft wat hij zegt.

- *De bespreking is gesloten.*

Stemming

De motie van aanbeveling wordt verworpen met 14 stemmen tegen 1; 1 lid heeft zich onthouden.

Heeft ja gestemd: Dominiek Lootens-Stael

Hebben neen gestemd: Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Bianca Debaets, Carla Dejonghe, Soetkin Hoessen, Els Rochette, Hilde Sabbe, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Gilles Verstraeten, Fouad Ahidar

Heeft zich onthouden: Pepijn Kennis

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

De vrijetijdsbesteding van anderstalige nieuwkomers

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Tijdens het recente evenement ‘Research on Stage’ van het Kenniscentrum Kinderrechten werden enkele onderzoeken over de participatie van kinderen en jongeren voorgesteld. Zo stelde de heer Lucas Pissens, onderzoeker verbonden aan de vakgroep Sociologie van de Universiteit Gent, er zijn onderzoek over de vrijetijdsbesteding van anderstalige nieuwkomers voor.

De heer Pissens voerde kwantitatief onderzoek naar die vrijetijdsbesteding bij een 9-tal focusgroepen van leerlingen uit het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN), met in totaal 55 participanten, en via een grootschalige enquête waarbij meer dan 1.000 bruikbare vragenlijsten werden ingevuld.

Hoewel OKAN-leerlingen op frequente basis deelnemen aan recreatieve vrijetijdsactiviteiten, zijn zij veel minder vaak bij vrijetijdsverenigingen aangesloten dan hun leeftijdsgenoten uit het reguliere onderwijs.

Voor de taalbarrière vormt voor veel jongeren een belangrijke drempel voor het beoefenen van activiteiten en een lidmaatschap. Zo stelt 40 % van de ondervraagde jongeren dat men zich niet bij een sportvereniging wil aansluiten omdat men het Nederlands nog niet voldoende machtig is. Dat is bijzonder jammer, want vrijetijdsactiviteiten in het Nederlands zijn juist een uitstekende stimulans om de taal beter onder de knie te krijgen. Jongeren die wel bij een club of vereniging zijn aangesloten, getuigden in de focusgroepen dat dit heel bevorderend was voor hun taalbeheersing en taalverwerving, en voor het uitbouwen van sociale relaties.

Welk beleid voert de VGC om jongeren met een migratieachtergrond aan te sporen zich te engageren in het vrijetijdsleven? Wordt er overwogen om de ‘succesverhalen’ van OKAN-jongeren als promotietool te gebruiken en die jongeren in te zetten als ambassadeurs?

Op welke manier draagt de VGC ertoe bij om OKAN-jongeren uit hun sociaal isolement te halen? Is daartoe al overleg geweest met scholen of vrijetijdsorganisaties?

Hoeveel OKAN-jongeren hebben zich de afgelopen jaren bij culturele of sportieve verenigingen aangesloten? Welke evolutie is er merkbaar in die cijfers?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Mevrouw Bianca Debaets wijst terecht op de taalbarrières. Het is belangrijk dat jongeren zo snel mogelijk Nederlands leren. Verenigingen kunnen daarbij een rol spelen, want Nederlands leer je vooral al doende. Het College zou kunnen onderzoeken of het Huis van het Nederlands extra oefenkansen Nederlands voor dergelijke jongeren kan organiseren. Waar we vooral voor moeten opletten, is dat er geen apart circuit van sportclubs en culturele verenigingen ontstaat dat louter gebaseerd is op de herkomst van de jongeren. We moeten zo veel mogelijk streven naar een gedeeld verenigingsleven, waar mensen Nederlands kunnen leren, sociaal kapitaal kunnen verwerven en hun eigen herkomstgroepen kunnen overstijgen. We moeten met andere woorden streven naar integratie in plaats van segregatie.

Na jaren van non-beleid werd in Brussel eindelijk in 2017 de verplichte inburgering ingevoerd, maar die ordonnantie moet nog altijd in werking treden. Oorspronkelijk zou de ordonnantie op 1 januari 2020 van kracht worden, maar tijdens het debat in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement vernamen we dat die deadline is uitgesteld. We hebben nog geen zicht op een nieuwe datum voor inwerkingtreding. Als reden gaf bevoegd lid van het Verenigd College Alain Maron op dat de gemeenten nog niet klaar zouden zijn om die bevoegdheid op te nemen.

Ondertussen neemt Vlaanderen al meer dan 15 jaar zijn deel van de verantwoordelijkheid. De Gemeenschap organiseerde sinds 2004 al duizenden inburgeringscursussen via haar Brusselse onthaalbureaus voor nieuwkomers, weliswaar op vrijwillige basis. We kunnen de vraag naar inburgering niet bijhouden. Dat bewijst dat het Vlaams inburgeringsbeleid ook in Brussel succes heeft.

Vlaanderen doet dus zijn deel en zal er binnen het budgettaire kader altijd naar streven om nog meer te doen, omdat inburgering cruciaal is. Zo is het inburgeringstraject in Brussel gratis. Dat is een uitzonderingsregel. Ik doe daarom een oproep aan het College. Het is hoog tijd dat het College zijn bemiddelingsrol opneemt en er bij de Cocof en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) op aandringt dat ze hun werk doen en de gemaakte afspraken nakomen. De huidige situatie is ronduit deloyaal en betreurenswaardig. Het College mag niet passief blijven toekijken hoe onze Franstalige collega's alle lasten op Vlaanderen afwentelen en nieuwkomers het recht op volwaardige participatie in onze samenleving ontzeggen.

Collegelid Pascal Smet: Ik zal niet ingaan op het laatste deel van de vraag van de heer Mathias Vanden Borre. Het gaat om andere beleidsniveaus en over een ander onderwerp dan wat aan bod komt in de vraag van mevrouw Bianca Debaets. De heer Mathias Vanden Borre tracht telkens om iets anders toe te voegen, maar die techniek wordt wat doorzichtig. Ik zal niet in die val trappen. Dat debat is voor andere plaatsen of voor andere vragen. Ik zal mij nu concentreren op de terechte vraag van mevrouw Bianca Debaets.

Het onderzoek formuleert verschillende beleidsaanbevelingen. Een eerste aanbeveling is dat er meer bewustmakingsacties over de voordelen van georganiseerde vrijetijdsbesteding

moeten komen voor kinderen met een migratieachtergrond. Ik heb al eerder gezegd dat lid zijn van een jeugdbeweging erfelijk is. Tachtig % van de kinderen die naar een jeugdbeweging gaan, hebben ouders die ook lid van een jeugdbeweging zijn geweest, ongeacht de afkomst. Dat geldt dus eveneens voor ‘Vlaams-Vlaamse’ kinderen. Als de ouders in een jeugdbeweging hebben gezeten of vrijetijdsactiviteiten hebben gedaan, gebeurt de doorstroming veel makkelijker. Dat bewijst hoe belangrijk de samenleving of de overheid is. Het is immers de taak van de overheid om eventuele drempels weg te nemen.

Daarnaast is er aangepaste informatie en communicatie nodig. De voorbije 20 jaar is men daar niet altijd voldoende in geslaagd. Het is voorts belangrijk om voldoende ontmoetingsmomenten met leeftijdsgenoten binnen en buiten OKAN te creëren en voldoende kansen te creëren om kennis te maken met het vrijetijdsaanbod. Dat vergt inspanningen, wat haaks staat op het besparingsbeleid dat Vlaanderen momenteel voert. Samenlevingsopbouw en volksverheffing zijn misschien woorden van vroeger, maar ze zouden voor een stuk moeten terugkomen. Vandaag wordt de voorkeur gegeven aan een heel individuele benadering waarbij de verantwoordelijkheid en de schuld bij de mensen wordt gelegd, maar onze samenleving zit complexer in elkaar en bevat nog heel wat onzichtbare drempels. Het volstaat om met arbeidskinderen zoals ik te spreken. Ik denk dat men onderschat hoeveel onzichtbare drempels er nog zijn in tal van domeinen. Het is de taak van de overheid om die weg te werken.

Gelukkig nemen al heel wat Brusselse jongeren met een migratieachtergrond deel aan het vrijetijdsaanbod van de VGC en haar partners. We zien een alsmaar grotere doorstroming. Er zijn tal van initiatieven zoals Chiro, Cultureghem, Circus zonder Handen, D'Broej of Brede Scholen, die minderjarige nieuwkomers bereiken, maar dat wordt niet gemeten of gerapporteerd. Ik kan dus helaas geen cijfers geven.

Met betrekking tot het taalaspect ben ik het met u eens dat het VGC-beleid erop gericht moet zijn om taaldrempels weg te nemen. Het aanleren van een taal kan gepaard gaan met een positieve beleving van de vrije tijd. Er moeten voldoende oefenkansen Nederlands voor anderstaligen zijn in een niet-schoolse omgeving. We moeten echter opletten dat die vrijetijdsbeoefening geen taalles wordt. De taalverwerving moet op een spontane manier gebeuren. Een taal leer je voor een stuk op school en thuis, maar ook op straat, door de ontmoeting met andere kinderen. Dat zal worden meegenomen in mijn beleid, maar ook in het globale beleid van collegelid Sven Gatz.

Ik stel voor om een overzicht te bezorgen van alle initiatieven die werken met jonge nieuwkomers. Dat zijn er ondertussen toch al heel wat.

Het College heeft ervoor gekozen om de bevoegdheid Etnisch-culturele minderheden samen te plaatsen bij Cultuur, Sport en Jeugd om synergiën tot stand te brengen en de initiatieven beter op elkaar af te stemmen. We zullen samen met de collega's een transversaal beleid proberen te ontwikkelen. In dat verband zijn er al contacten geweest met OKAN, Minor-Ndako en BON, het Agentschap Integratie en Inburgering te Brussel.

Vandaag is het zaak om alles goed in kaart te brengen. Dat doen we ook. We moeten nagaan wat er al bestaat, over welke ervaringsdeskundigheid we beschikken, hoe we sociaal isolement kunnen tegengaan, hoe te delen en samen te werken, om vervolgens initiatieven te nemen. Ik denk dat we vrij positief mogen zijn. De huidige generatie zit ook veel meer op Franstalige scholen. Nu is het zaak om de doorstroming te organiseren.

Ik heb onlangs nog afvaardigingen van jeugdbewegingen ontmoet om na te gaan hoe we ze ruimer kunnen bekendmaken en ondersteunen, want er is wel degelijk vraag naar. We merken wel dat er limieten zijn aan het aantal vrijwilligers in de jeugdbewegingen. We moeten uitzoeken hoe we die ondersteuning best realiseren. Het is complex, maar de wil is er. Het College gaat ervan uit dat we de nodige ondersteuning kunnen bieden.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Ik wist niet dat er geen cijfers zijn. Het zou nochtans perfect haalbaar zijn, mits overleg met het departement Onderwijs, om erover te beschikken. Dan zou men perfect kunnen zien hoeveel leerlingen uit het OKAN doorstromen naar het vrijetijdsaanbod. Meten is weten. Dat soort onderzoek heeft alleen maar nut als men er een evolutie in kan vaststellen, liefst een positieve. Dat is onmogelijk indien de doorstroming niet eens wordt gerapporteerd of gemeten. Mijn vraag is dan ook of we de cijfers niet kunnen bijhouden.

Voorts toont het succes van het Nederlandstalig onderwijs zich door het aantal anderstaligen, al dan niet nieuwkomers, dat voor het Nederlandstalig onderwijs kiest, met alle spanningen van dien. Het Nederlands beperkt zich echter vaak tot de school. Heel vaak wenden anderstalige kinderen zich voor vrijetijdsbesteding weer tot het Franstalige net. Dat is jammer. Heel wat onderwijsexperts zijn het er immers over eens dat het belangrijk is de kinderen niet alleen in een schoolse omgeving Nederlands aan te leren, omdat het daar vaak als een verplichting wordt aanzien, maar ook in de vrije tijd. Daar worden de liefde voor het Nederlands en de zin om de taal te leren, meegegeven. Ik pleit er dus voor om de inspanningen op dat vlak voort te zetten.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het collegelid betreurt dat ik de vinger op de wonde leg, maar ik betreurt dat hij het debat uit de weg gaat. Ik verwijs naar de taken van de VGC. Op de website staat: “Dienstverlening integratie en inburgering”. Ik verwijs ook naar het feit dat de VGC een schakel is in de GGC. Er bestaan wel degelijk mogelijkheden om zaken aan te kaarten. Het collegelid geeft aan goede banden te willen onderhouden met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de GGC, maar ik stel vast dat dit niet geldt voor heikele dossiers.

Het is betreuenswaardig vast te stellen dat akkoorden die in goed vertrouwen werden gesloten vandaag worden uitgesteld, en mogelijk afgesteld. De vraag is waarom. De vrees bestaat dat dit de belangen van de Vlaamse gemeenschap en van de Brusselaars zal schaden.

- Het incident is gesloten.

Het lerarentekort in Brussel

Voorzitter: mevrouw Soetkin Hoessen

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Als we over het onderwijs spreken en de noodzakelijke capaciteitsuitbreiding, onderwerpen die we allemaal kennen, wordt nogal snel gefocust op infrastructuur en scholenbouw. Dat is natuurlijk een belangrijk element, maar men vergeet gemakkelijk de mensen. Enthousiaste en kwaliteitsvolle leerkrachten zijn absoluut noodzakelijk. We weten dat leerkracht een knelpuntenberoep is, zeker in Brussel. Het lijkt erop dat het steeds moeilijker wordt om jonge mensen te motiveren voor de opleiding en om daadwerkelijk voor het beroep te kiezen.

In de Beleidsverklaring 2019-2020 van het College staat er 1 paragraaf over. De kwaliteit van ons onderwijs valt of staat met de kwaliteit van onze leerkrachten. We moeten de baan aantrekkelijk maken. Dat is een gemakkelijke stellingname. Het College zegt de handen in elkaar te zullen slaan met de lerarenopleidingen en samen met alle schoolbesturen te werken aan een oplossing voor dat probleem. In verband met deze ambitieuze doelstelling is mijn vraag of het collegelid een overzicht kan geven van de omvang van het lerarentekort in Brussel, zowel voor dit schooljaar als het volgende? Is er al een simulatie gemaakt voor volgend schooljaar? Hoe groot is dat tekort? Kunnen we dat meten?

Hoe is het in Antwerpen en Gent gesteld? Cijfers daarover moeten niet zo moeilijk op te zoeken zijn. Stelt het collegelid opvallende gelijkenissen of verschillen vast? Welke beleidsmaatregelen gaat hij nemen?

Beschikt het collegelid over gegevens van zij-instromers? Zij-instrooming is immers een deel van de oplossing, al is het niet zaligmakend. Hoe verhoudt de zij-instroom zich tot de uitstroom? Ik denk dan aan leraren die met pensioen gaan of die voor een andere baan kiezen. Denkt het collegelid aan maatregelen om het tekort in te dijken en de zij-instroom aan te moedigen? Welk soort begeleiding wordt gegeven door het OCB? Werd er een evaluatie van het Baobabproject gemaakt?

Heeft het collegelid al met de Vlaamse minister van Onderwijs overlegd? Het betreft hier immers geen typisch Brussels probleem. Het lerarentekort doet zich in heel Vlaanderen voor. Kwam het collegelid reeds samen met hogescholen en onderwijspartners om nieuwe methodieken aan te wenden, zoals in de Beleidsverklaring 2019-2020 werd opgenomen? Is dat gesprek gepland of vond dit reeds plaats? Wat zijn daarvan de voornaamste conclusies?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het staat vast dat het lerarentekort in Brussel een grote uitdaging vormt, zoals mevrouw Bianca Debaets al aanhaalde. Gebouwen neerzetten is heel wat gemakkelijker dan goede leraren en directieteams aantrekken en behouden. In Brussel vormt de uitbreiding van de capaciteit van het Nederlandstalig onderwijs een nog grotere uitdaging. Studies uit 2018 verwachtten een tekort van 155 tot 342 leerkrachten in Brussel voor de periode 2019-2020. Op de VDAB-website stonden maar liefst 332 vacatures. Dat is best indrukwekkend. Men moet de zaken wel in de juiste context zien. Niet alleen in Brussel bestaat het probleem, ook in Vlaanderen moet dat worden aangepakt. Het is zelfs niet alleen een probleem van het Nederlandstalig onderwijs. In het Franstalig onderwijs heet dat “*la pénurie des professeurs*”. Daar is het echt een torenhoog probleem. In Brussel uit zich dat doordat leerlingen sommige vakken vaak maandenlang niet krijgen. Dat moet anders.

Er zijn verschillende redenen voor het lerarentekort. Het heeft te maken met de planlast en de administratieve rompslomp voor beginnende leerkrachten. We hebben deze week in het kader van de begeleiding van de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG) met beginnende Nederlandstalige leerkrachten in Brussel samengezeten. Daar kwam uit dat ze zorgen hadden over hoe ze hun loopbaan moesten plannen en hun uren konden invullen. Daar moet naar gekeken worden. De Vlaamse Regering is dat van plan.

Men wil ook de zij-instroom beter valoriseren. Het leerkrachtenberoep moet opnieuw worden gevaloriseerd. Vooral de leraren laten lesgeven, is een groot aandachtspunt. Ze moeten zich te veel met andere zaken bezighouden. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden zij met moeilijke situaties geconfronteerd in verband met de thuistaal van leerlingen. Ze krijgen, veel meer in Brussel dan in Vlaanderen, leerlingen in de klas die thuis geen Nederlands spreken,

tot zelfs in het 5de leerjaar. Daarvoor bestaat momenteel geen of te weinig extra begeleiding. Begeleiding is er wel voor OKAN-leerlingen, die absolute nieuwkomers zijn. Veel instromers in het Nederlandstalig onderwijs zijn dat niet. Daar bestaan dan geen taalbadklassen en extra begeleiding voor. Dat is een grote uitdaging. Ik stel vast dat de Vlaamse Regering hier eveneens werk van wil maken. Ik sluit mij graag aan bij de vragen van mevrouw Bianca Debaets.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Mijn dank gaat uit naar mevrouw Bianca Debaets, die dit onderwerp weer op de agenda heeft geplaatst. De mensen van de Erasmushogeschool Brussel, die instaan voor een deel van de lerarenopleiding, trokken een aantal jaren geleden al aan de alarmbel omdat zij vaststelden dat de competenties van wie afstudeert aan het middelbaar onderwijs en doorstroomt naar de lerarenopleiding te laag zijn. We zitten dus al met een probleem in het middelbaar onderwijs. Spijtig dat ik daar straks nog eens moet op terugkomen, maar het is 1 van de elementen die uit de PISA-resultaten blijken. Wanneer men met te lage competenties start, levert men uiteindelijk leerkrachten af die onvoldoende bekwaam zijn. Dat is zeker een aandachtspunt.

Voorts sprak collega Bianca Debaets over zij-instroming. De lat voor zij-instroming ligt zeer hoog. Men doet bijzonder moeilijk bij het verlenen van vrijstellingen voor EVC. Men verwacht van leerkrachten dat ze van 's morgens 7 of 8 uur tot 's avonds 16 of 19 uur paraat zijn, en dan nog een avond- of weekendopleiding volgen. Dat is zeer veeleisend. De lat ligt zo hoog dat nogal wat mensen, die ook een privéleven hebben, de uitdaging niet willen aangaan en afhaken. Misschien moet worden nagegaan of er geen elegantere manier bestaat om deze mensen aan boord te houden of aan te trekken.

Nogal wat leerkrachten zijn niet op de hoogte van de mogelijkheden die er voor hen bestaan. Mijn klomp breekt als leerkrachten van het lager onderwijs die al 3 of 4 jaar voor de klas staan niet weten wat het OCB betekent. Daar is nog werk te doen.

De problematiek met anderstaligen, waarover collega Gilles Verstraeten het had, leidt ons weer naar de discussie over de taalbadklassen.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ik moet niet herhalen dat Brussel kampt met een leerkrachtentekort. Veel scholen vinden amper leerkrachten en moeten heel creatief aan de slag om een en ander bol te werken. De werkdruk op de andere leerkrachten neemt zo nog toe. Als we beter onderwijs willen en gemotiveerde schoolteams willen behouden, dan moeten we zorgen dat we genoeg leraren voor de klas hebben. De nadruk ligt daarbij op 'behouden', want gemotiveerd zijn ze nu al. Dat zie ik elke dag. Ik heb dan ook enorm veel bewondering voor alle leraren die dag in, dag uit naar oplossingen zoeken. Maar zo kan het niet verder.

In de vorige legislatuur heeft de Vlaamse Regering veel tijd verloren met het lerarenpact. Vlaams minister Ben Weyts heeft nu een speerpunt gemaakt van de aanpak van het lerarentekort, maar de bijkomende middelen volstaan zelfs niet voor de anciënniteitserkenning van zij-instromers voor knelpuntvakken. Veel hefboomen liggen bij de Vlaamse overheid, maar ook Brussel en de VGC kunnen het verschil maken. Alles begint met een betere toeleiding naar de lerarenopleiding. Er moet ook worden ingezet op een betere begeleiding van beginnende leerkrachten. De VGC investeert al jaren in campagnes om mensen aan te sporen om voor het beroep van leerkracht te kiezen. Dat is noodzakelijk, maar niet voldoende. Daar moet misschien nog extra aandacht naartoe gaan in deze legislatuur.

Ik zou dus graag weten welke andere acties de VGC vandaag neemt en welke concrete acties ze nog plant om nog meer mensen te motiveren voor dat heel interessante Brusselse onderwijs. Werd er al samengezeten met de andere beleidsniveaus om werk te maken van andere concrete *incentives* waarvan sprake in het VGC-akkoord? Werd er al iets gedaan om leerkrachten te ondersteunen die in moeilijkere scholen werken, zoals aangekondigd in het gewestakkoord? In de commissie Onderwijs van het Vlaams parlement vindt er een hoorzitting plaats rond het lerarentekort. Ik wil voorstellen om dat ook in Brussel te doen. Het tekort lijkt daar immers nog nijpender. De problematiek is ook heel specifiek door de meertaligheid.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): De laatste jaren is er een serieuze inspanning geleverd om gebouwen op te trekken, maar die moeten nu tot leven gebracht worden door de leerkrachten. Die zijn er steeds minder. Ik heb dat fenomeen zelf vastgesteld op het terrein. Zo vertelde een directeur me dat scholen steeds meer proberen om leraren van elkaar weg te kapen. Er is een behoefte die moet worden ingevuld, en men is nu al aan zulke praktijken toegekomen. De vraag naar leerkrachten zal bovendien nog toenemen in de komende jaren.

Mijn vraag is of de cijfers dat probleem bevestigen. Tonen die cijfers aan dat het probleem zich scherper stelt in Brussel dan elders in Vlaanderen, zoals de perceptie hier bestaat?

Hebben we voldoende zicht op de oorzaken van het probleem? Er werden er hier al veel gesuggereerd: de moeilijke mobiliteit, het feit dat Brussel niet altijd aantrekkelijk is als woonbestemming, de moeilijke klassituatie, enzovoort. Zijn de kansen om hier les te geven misschien te weinig bekend? Is de aantrekkelijkheid van het beroep een probleem? In functie van de kern van het probleem moet de actie van het College en van de Vlaamse Regering anders zijn om enige relevantie te hebben. Mocht er geen onderzoek zijn naar die problemen, dan lijkt het me goed er zo een op te starten.

Hoe is het gesteld met de initiatieven van de VGC, bijvoorbeeld de maatregelen met een labofunctie zoals Baobab? Hoe verloopt de samenwerking met Vlaanderen? Daar zitten de belangrijkste hefboomen om de zij-instroom te versterken en om de lerarenopleiding aantrekkelijker te maken. Is er al overleg geweest met de Vlaamse Regering en wat is het resultaat? Er is ook een toegewezen budget van 100 miljoen euro voor het Lerarenpact. Hoeveel daarvan wordt uitgetrokken voor zij-instromers?

Collegelid Sven Gatz: Het lerarentekort valt niet eenvoudig te kwantificeren. De niet ingevulde vacatures en de aantallen laatstejaarsstudenten in de lerarenopleiding geven ons alleen een partieel beeld. Het begrip ‘laatstejaars’ is door de flexibilisering van het hoger onderwijs overigens hoe langer hoe moeilijker vast te stellen. De niet ingevulde vacatures die verspreid worden via de Facebookpagina van ‘Lesgeven in Brussel’ tonen aan dat er regelmatig vraag is naar leerkrachten, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs. Scholen maken hun vacatures op verschillende manieren bekend: via hun eigen kanalen, door mond-aan-mondreclame, via de VDAB, Actiris en de vakorganisaties. Daardoor kan het lerarentekort op dit ogenblik niet volledig in kaart worden gebracht. Daarvoor is op bijna permanente basis een doorgedreven bevraging van alle scholen noodzakelijk.

We kunnen wel de groei van het aantal leerkrachten in Brussel vergelijken. Daar valt de sterke stijging op: van 4.771 voltijdse equivalenten in het schooljaar 2017-2018 naar 5.066 in 2018-2019. Er is recent dus een vrij grote groep bijgekomen. In het basisonderwijs is deze groei gedeeltelijk te verklaren door de invoering van het lerarenplatform. Dat biedt aan

startende en tijdelijke leerkrachten in het basisonderwijs werkzekerheid voor een heel schooljaar. Ze kunnen ingezet worden voor vervangingen korter dan een schooljaar, of voor andere zinvolle pedagogische taken als er geen vervangingsopdrachten zijn. In het secundair onderwijs is het aantal leerkrachten in 2018-2019 sterker toegenomen dan in andere jaren. Op dit ogenblik kan ik geen vergelijkbare cijfers geven voor Antwerpen of Gent, omdat de Vlaamse overheid die op provinciaal niveau bekijkt. Ik zal dat verder onderzoeken.

In verband met de instroom van de starters had in 2013 – dat is natuurlijk al even geleden – 8,5 % nul jaar anciënniteit. In 2016 evolueerde dit naar 7,6 %. Voor Vlaanderen beschikken we enkel over cijfers voor 2015. Er is geen evolutie en er zijn daar in verhouding minder starters, namelijk 4,7 %. De meest recente cijfers vergelijken 2012 en 2017, maar gelden enkel voor Brussel, niet voor Antwerpen en Gent. Er is getoetst of het personeel dat in 2012 in dienst was in het Nederlandstalig onderwijs, 5 jaar later nog steeds in dienst was. Er werd ook getoetst of het personeel enkel uitstroomt uit het onderwijs, of ook uit Brussel. De uitstroom uit Brussel is 32,5 %, de uitstroom uit het onderwijs 21,7 %. De grootste uitstroom stellen we vast in het secundair onderwijs. Voor de zij-instroom hebben we geen afzonderlijke cijfers voor Brussel.

De sleutel om het lerarentekort op te lossen, ligt bij de Vlaamse overheid, aangezien wij in Brussel een flankerend onderwijsbeleid voeren en de hoofdverantwoordelijkheid bij de Vlaamse Regering zit. Wij hebben geen impact op de onderwijsopdrachten, de lonen, de vergoedingen, de pensioenen, de arbeidsvoorwaarden en arbeidstijd.

We doen wel een aantal zaken, bijvoorbeeld de aanvangsbegeleiding van het OCB om de starters zo goed mogelijk op te vangen en te begeleiden. Het OCB organiseert vormingen voor directies en leerkrachten. Er is ook de promotiecampagne ‘Lesgeven in Brussel’, die gericht is op 4 doelgroepen. Scholieren kunnen als ‘ketjes met talent’ een les ontwikkelen, die ze kunnen uitproberen in een lagere school. Studenten kunnen via ‘Big City Life’ kennismaken met Brussel als leer- en leefomgeving. Een 3de doelgroep zijn de startende leerkrachten, met het pakket ‘Pas voor de klas’. Voor hen organiseren we ook Brusselverkenningen. Voor alle leerkrachten zijn er gemeenschapsvormende activiteiten, zoals de *after work drinks*, de Avond van het Nederlandstalig onderwijs, enzovoort.

In het project ‘Brussel zoekt leerkracht’ worden geëngageerde leerkrachten en directeurs samengebracht om vanuit de basis oplossingsgericht mee te denken. Een 80-tal leerkrachten zit nu in die werkgroep. Met het project Baobab ondersteunen we Brusselaars om kleuterleerkracht te worden. Het is te vroeg om dat project te evalueren, want het is pas 2 maanden geleden opgestart. Er komt overigens nog een bijkomende instroom in januari 2020. De 1ste evaluatie zal pas tegen de zomer kunnen plaatsvinden. Recent hebben we van vzw Brik de opdracht ‘Lesgeven in Brussel’ overgenomen om het flankerende deel van het onderwijsbeleid meer naar ons toe te trekken.

Het overleg met de Vlaamse minister van Onderwijs is zeer belangrijk. Dat staat nog voor Kerstmis op de agenda. Ik wil zo een zicht krijgen op wat de Vlaamse Regering kan én wil doen. Ook daar zijn er namelijk grote uitdagingen aangaande het lerarentekort, zij-instromers en de gehele of gedeeltelijke anciënniteitsvergoedingen. De vraag is hoe zij daar tegenover staan en wat dat betekent voor Brussel.

Via het OCB overleggen we regelmatig over de lerarenopleiding. De lerarenopleidingen, de pedagogische begeleidingsdiensten en de vertegenwoordigers van de inrichtende machten

werken samen om de complementariteit en de afstemming inzake aanvangsbegeleiding te verbeteren. Belangrijk daarbij is hoe we leerkrachten zo lang mogelijk in onze scholen aan het werk kunnen houden.

De laatste vraag ging over het Huis van het Nederlands en de ondersteuning binnen de lerarenopleiding van de kennis van het Nederlands. De lerarenopleidingen zelf doen een aantal dingen om de taalvaardigheid van de studenten via taalcoaching te versterken. We zijn momenteel in gesprek met de 2 Brusselse lerarenopleidingen over hoe we hen beter kunnen tegemoetkomen vanuit de VGC. De bedoeling is om de kennis van het Nederlands op een structurele manier bij te spijkeren. Het Huis van het Nederlands doet nu al veel goede dingen, via bijvoorbeeld inspiratiedagen en via een ondersteuningsproject in de Erasmushogeschool Brussel. Het Huis van het Nederlands stimuleert ook de oefenkansen binnen de lerarenopleidingen. We kijken of we dat meer structureel kunnen inrichten, misschien niet alleen via het Huis van het Nederlands, maar via een rechtstreekse ondersteuning van de VGC.

Ik heb niet op alle vragen geantwoord. Omdat de problematiek voor de Vlaamse overheid – en ook voor Brussel – zo belangrijk is, ga ik ervan uit dat we de komende weken en maanden via het actieplan van de Vlaamse Regering extra elementen voor Brussel zullen kunnen bewerkstelligen.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Het antwoord van collegelid Sven Gatz was niet altijd concreet, bijvoorbeeld over het aantal openstaande vacatures. Ik ging ervan uit dat de onderwijsnetten, die allemaal een Brusselwerking hebben, weten hoeveel vacatures er binnen hun eigen net zijn. Dat lijkt me niet zo moeilijk om na te gaan. Ik vind het jammer dat we daar geen antwoord op hebben gekregen.

Hetzelfde geldt voor Baobab. Natuurlijk kunnen we daarover nog geen conclusie trekken of een evaluevaluatie maken. Het zou echter wel interessant zijn om te weten hoeveel mensen eraan deelnemen. Vandaar mijn pleidooi om die zaken goed in kaart te brengen. Meten is weten, daar blijf ik bij.

U hebt het ook over het overleg met de lerarenopleiding. Dat is een punt dat in het bestuursakkoord staat en in de Beleidsverklaring 2019-2020 van de VGC. Het is goed dat u samenzit maar wat zult u concreet doen? Welke grote lijnen worden nu met die partners uitgezet voor dit schooljaar? Ik neem aan dat u daar nu ondertussen toch wel een zicht op hebt? Op die vragen wil ik graag een concreter antwoord krijgen.

Als conclusie zou ik nog willen zeggen dat de aantrekkingskracht voor leerkrachten een beetje samenhangt met het algemene imago van Brussel. U bent daar natuurlijk niet als enige verantwoordelijk voor. Ook de Vlaamse overheid of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen daaraan bijdragen. Ik kan me inbeelden dat heel wat starters met te hoge huurprijzen te maken krijgen. Dat doet jonge mensen misschien kiezen om elders te gaan werken, waar een appartement huren of kopen gemakkelijker is. Misschien kan er dan samen met het Gewest worden gekeken of er iets aan die randvoorwaarden kan worden gedaan voor die doelgroepen, maar ook voor andere knelpuntberoepen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik hoop dat uw gesprek met Vlaams minister Ben Weyts constructief zal zijn, mijnheer Gatz, maar eigenlijk twijfel ik daar niet aan. Het is

namelijk een belangrijke prioriteit voor de volledige Vlaamse Regering om dat lerarentekort aan te pakken via enkele pistes.

Ik heb nog een korte opmerking over het bijspijkeren van het Nederlands van leerkrachten in opleiding via het Huis van het Nederlands. Eigenlijk is het aberrant dat wij het Nederlands moeten bijspijkeren van mensen die al hun volledige onderwijs in het Nederlands hebben genoten. Zoiets moet van bij het begin worden aangepakt. Als u oplossingen gaat bespreken, dan moet het ook zeker daarover gaan, gelet op de Brusselse context, waar meer dan 70 % van onze leerlingen anderstalig is.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): U hebt een opsomming gegeven van enkele initiatieven die nu al worden genomen voor leerkrachten in Brussel, zoals bijvoorbeeld vormingen door het OCB, groepsvormende activiteiten en dergelijk meer.

Zou het kunnen dat bepaalde scholen daaraan ontsnappen, niet op de hoogte zijn, niet willen deelnemen of zich daar om de ene of andere reden aan onttrekken? Ik vang merkwaardige berichten op, zoals bijvoorbeeld dat sommige leerkrachten na 10 jaar het OCB nog niet zouden kennen. Dat is toch wel alarmerend. Waaraan kan dat liggen?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Het is fijn om te horen dat er al zo veel projecten lopen. Ik ben ervan overtuigd dat die op termijn ook resultaten zullen opleveren. Heel wat leerkrachten kiezen er ook bewust voor om in Brussel te komen werken, onder meer omdat ze weten dat ze hier goed worden omkaderd en de hele uitdaging rond diversiteit hier goed wordt ondersteund.

Het Vlaamse overleg zal cruciaal zijn. We rekenen dan ook op u en hopen dat er in het plan rekening zal worden gehouden met Brussel en met de specifieke situatie van onze stad en ons onderwijs.

Arnaud Verstraete (Groen): Ik vond de antwoorden zeer volledig maar een ding heb ik niet gehoord: is er onderzoek gedaan naar de oorzaken van het lerarentekort in Brussel? Wat belet mensen om hier als leerkracht te beginnen of te blijven werken? Als er geen onderzoek over bestaat, is het misschien nuttig om dat voor te stellen tijdens het overleg met de Vlaamse Regering. Het lijkt mij belangrijk te weten wat de oorzaken zijn vooraleer er maatregelen worden getroffen. Ik kijk uit naar het overleg met de Vlaamse minister van Onderwijs en hoop ook dat de collega's hier het belang van de maatregelen voor Brussel bij hun partijgenoten in het Vlaams Parlement zullen benadrukken.

Ik wil tot slot nog onderstrepen dat ik het eens ben met mevrouw Bianca Debaets dat het imago van Brussel heel belangrijk is. Daar kunnen we allemaal een rol in spelen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet weliswaar zorgen voor meer levenskwaliteit, maar ook de manier waarop wij over Brussel spreken, is belangrijk. We kunnen invloed hebben op het aanprijzen of neerhalen van Brussel.

Collegelid Sven Gatz (Open Vld): We moeten er ons bewust van zijn dat we in een vrije samenleving leven en dat mensen gaan werken waar zij dat zelf willen. Ik vind het moeilijk om eenzijdige antwoorden te geven op de vraag waarom mensen naar hier komen of hier blijven. De klik met het lesgeven in de stad of lesgeven in Brussel is natuurlijk heel belangrijk. Die kan tijdelijk of langdurig zijn. Sommige leerkrachten komen al jarenlang van

zeer ver naar Brussel, terwijl ze dichterbij huis zouden kunnen lesgeven. Maar er zijn er ook die zeer snel afhaken.

Om het onthaal te verbeteren, kunnen we zeker enkele dingen doen. Die heb ik al opgesomd in mijn antwoord. De pecuniaire elementen rond de zij-instromers, waar ik veel belang aan hecht, kunnen enkel door de Vlaamse Gemeenschap worden ingevuld. Daar wacht ik de gesprekken voor af.

Er is me gezegd dat de onderwijsnetten ook nog geen zicht hebben op deze zaak, die zich hoofdzakelijk op het niveau van de scholen afspeelt. Misschien zullen we hier een beter zicht op krijgen naarmate het probleem prangender wordt. Dat begrijp ik ook. De zaak zal dan in elk geval globaler worden bekeken. Het Baobab-project heeft uitgebreid in de pers gestaan. Het gaat om een proefproject waar slechts 8 personen bij betrokken zijn. Als ik me niet vergis zijn er al 3 personen gestart en beginnen er 5 in januari 2020. Een proefproject moet de tijd krijgen om zich te ontplooiën.

De relatie tussen het OCB en de scholen is een vrije relatie. We weten dat heel wat scholen met plezier ingaan op het OCB-aanbod, maar dat doen ze niet allemaal. Wij kunnen bijkomende pogingen ondernemen om hen te overtuigen. Het overgrote deel van onze scholen wordt wel degelijk ondersteund door het OCB of gaan graag in op de vele vormingsactiviteiten. Ik stel dan ook voor dit debat voort te zetten zodra wij zicht hebben op wat de Vlaamse Regering wil en kan doen.

- Het incident is gesloten.

Sluiting van basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Pas vorig jaar opende de gemeente Sint-Agatha-Berchem na jaren getouwtrek een nieuwe lagere gemeenteschool, De Knapzak, om meer plaatsen in het Nederlandstalig onderwijs te voorzien. Dat is een probleem waar nog te veel gemeenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hun verantwoordelijkheid niet in nemen.

Voorlopig huist de school in containerklassen, tot de gemeente een grond zou aankopen voor een permanente vestiging. Dat was althans het plan. We vernamen echter dat de gemeente niet over de middelen zou beschikken voor de financiering van het geplande schoolgebouw. Omwille van deze beslissing moeten de 36 kinderen van basisschool De Knapzak de rest van hun schoolcarrière in containerklassen doorbrengen, al denk ik dat velen elders een alternatief zullen zoeken. Bovendien kan er nog maar 1 extra eerste leerjaar starten. Als die nieuwe lichterling uitzwaait in juni 2027, moet de school definitief de deuren sluiten. Ik vermoed dat dit sneller het geval zal zijn. Iedereen zit namelijk in zak en as: kinderen, ouders en directie.

De gemeente zegt dat zij alles heeft gedaan om de sluiting te vermijden en spreekt van een nijpend geldtekort. Tegelijkertijd horen we dat er recent wel geld was om een stuk grond te kopen voor een toekomstige Franstalige secundaire school, waar nog geen concrete plannen voor zijn. Men kan zich dan ook serieuze vragen stellen over de goede trouw van het gemeentebestuur en of het hier wel gaat om een louter financieel probleem, dan wel om een georkestreerde pesterij. Ik dacht echter dat zoiets tot het verleden behoorde.

Het is onbegrijpelijk dat in een dossier dat al zo lang aansleept geen oplossing werd gevonden, en dat een school die nog maar 1 jaar bezig is nu al zou moeten ophouden te bestaan. Burgemeester Joël Riguelle beweert echter dat het Nederlandstalig vrij onderwijs in Sint-Agatha-Berchem de op deze manier misgelopen capaciteit zal opvangen. Hij is er met andere woorden weinig mee begaan. Ouders, leerkrachten, directie en de lokale Nederlandstalige politiek voelen zich allemaal in snelheid genomen door deze beslissing.

Is de VGC betrokken bij dit dossier? Heeft de VGC dit dossier tot nu toe mee gefinancierd? Heeft de VGC mee gezocht naar een locatie voor een permanente vestiging van de school? Heeft de VGC in verband met dit dossier contact opgenomen met het gemeentebestuur? Volgt de VGC dit dossier verder op om alsnog een oplossing te zoeken?

Wat kunt u mij vertellen over de lopende dossiers in verband met de capaciteitsuitbreiding in het vrije onderwijs in Sint-Agatha-Berchem? Ik vraag me namelijk af of de uitspraken van burgemeester Joël Riguelle terecht zijn.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): We zitten allemaal in een globale context waarin we er allemaal graag zoveel mogelijk scholen zien bijkomen. Wat we nu vernemen, is dan ook geen goed nieuws. De vraag is wat er aan de hand is en wat eraan kan worden gedaan. Het benieuwt me dan ook wat het collegelid heeft kunnen vernemen over de oorzaak van die sluiting. De gemeente wijst op een financieel tekort. Ik denk dat dat gelinkt is aan een lopende zaak bij het Grondwettelijk Hof tegen een beslissing die door de vorige Brusselse Hoofdstedelijke Gewestregering werd genomen in verband met de middelen die door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over de 19 gemeenten worden verspreid. De gemeente Sint-Agatha-Berchem zou van oordeel zijn dat die berekening oneerlijk is verlopen. Daardoor zouden er minder middelen aan de gemeente zijn toegewezen dan zij had verwacht en komt de gemeente in een situatie terecht waarin zij zich moet aanpassen aan nieuwe omstandigheden tot wanneer het Grondwettelijk Hof zich over de zaak uitspreekt. Dat is althans wat ik heb vernomen, maar ik luister graag naar het antwoord van het collegelid over wat er voor de school kan worden gedaan.

Collegelid Sven Gatz: Alvorens de vragen te beantwoorden, geef ik een korte situatieschets. Gemeenteschool De Knapzak heeft 2 vestigingen. In de basisschool in de Soldatenstraat met kleuter- en lager onderwijs lopen volgens de recentste telling 229 kinderen school. Daarnaast is er in de Openveldstraat een kleuterschool gestart, met sinds het schooljaar 2018-2019 een eerste en tweede leerjaar lager onderwijs. Volgens de recentste telling telde de school 81 kinderen.

Sinds 2013 heeft het gemeentebestuur meerdere plannen gemaakt om beide leerlijnen volledig uit te bouwen. Dat vergde de sloop van de oude gebouwen, een grotere nieuwbouw op het terrein in de Soldatenstraat, een nieuwbouw op het terrein Lusthuizenstraat/Hunderenveldlaan en een nieuwbouw op het terrein in de Koning Albertlaan, een eigendom van de lokale kerkfabriek.

Op dat terrein had de VGC van 2015 tot 2017 een tijdelijke containerschool geplaatst voor het Gemeenschapsonderwijs (GO) in afwachting van de bouw van een nieuwe basisschool op de Unescocampus in Koekelberg. De gemeente zou na het vertrek van het GO een erfpacht op het terrein nemen. De gemeente en de kerkfabriek raakten het niet eens over de erfpacht en daarom nam de gemeente in 2017 een principebeslissing over de aankoop van het terrein

Hunderenveld/Commentia, een sociale huisvestingsmaatschappij, en daar in 2017 te starten met de uitbreiding van het onderwijs.

In 2018 liet de gemeente weten dat het terrein Hunderenveld/Commentia was aangekocht en in de lente van 2019 dat er een masterplan voor het terrein in de maak was. Tot zover het hoopvolle en tevens laatste nieuws dat de VGC ontving.

Vorige week bleek dan dat de plannen werden teruggeschroefd bij gebrek aan definitief infrastructuurplan. Het gaat dan enkel om het lager onderwijs. De kleuterafdeling van De Knapzak blijft bestaan.

Naar aanleiding van de zoektocht naar een tijdelijke locatie voor de Unescobasisschool van het GO, trad de VGC een hele tijd geleden in overleg met de gemeente over de mogelijke uitbreiding van de kleuterschool in de Openveldstraat tot een volwaardige basisschool.

Mijn voorganger Guy Vanhengel toonde zich bereidwillig en gaf te kennen dat de VGC bereid was om bij te dragen, op voorwaarde dat de gemeente een geschikt terrein zou vinden en een schoolinfrastructuurplan uitwerkte. Helaas is dat niet gebeurd.

Deze week is er nog een gesprek geweest met burgemeester Joël Riguelle en beide Nederlandstalige schepenen Katia Van den Broucke en Agnès Vanden Bremt. Daaruit bleek dat de bouw van een Nederlandstalige school om financiële redenen geen prioriteit was. Ze verwezen naar de aanpassing in de middenstroom van het gemeentefonds tijdens de vorige regeerperiode. Een verkeerde inschaling zou de gemeente Sint-Agatha-Berchem veel geld hebben gekost. Daarover loopt nog een procedure bij het Grondwettelijk Hof.

Zolang de vorige gewestelijke financiële regeling niet wijzigt, zal Sint-Agatha-Berchem geen nieuwe stappen zetten.

Voor het overige werkt de gemeente aan een onderwijsinfrastructuurproject voor de basisscholen Sint-Jozef en Sint-Hubertus van vzw Sint-Michiel. Op wat langere termijn zouden beide scholen tussen de Kerk- en de Bloemkwekersstraat willen uitbreiden met 120 plaatsen tot een totaal van 560 voor het basisonderwijs. Dat project zit echter nog in de conceptfase. Over de bouwkosten en de financiering is nog niets bekend, maar zodra we meer vernemen, kunnen we de nodige ondersteuning bieden.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Vrolijk word ik niet van uw antwoord. Ik krijg het gevoel dat de gemeente een paraplu opent. Als ik u goed begrijp, werd er een terrein aangekocht, maar zijn daar verder geen plannen voor. Moet ik nu denken: "*Les excuses sont faits pour s'en servir*", of had de gemeente gewoon geen zin? Dat laatste hoor ik tenminste vanuit de Nederlandstalige politiek in Sint-Agatha-Berchem.

U zegt dat de vorige collegevoorzitter zich bereidwillig opstelde en dat iedereen zijn best heeft gedaan, maar ik hoor dat de Nederlandstaligen in de gemeente voortdurend zijn tegengewerkt. Dat vind ik bijzonder jammer.

Als het alleen om centen gaat, kan er dan geen oplossing worden gezocht, desnoods via de VGC? Als dat betekent dat wij weer onze verantwoordelijkheid moeten opnemen waar de gemeente tekortschiet, tot daar aan toe. Ik heb liever dat de capaciteit er komt, zodat de

mensen niet in de kou blijven staan. Zijn er mogelijkheden of zijn we volledig onderworpen aan een gemeentebestuur van slechte wil?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Het is geen prettige situatie. Groen vindt het vooral belangrijk om zo snel mogelijk een oplossing te vinden. Ik begrijp dat er nog geen uitspraak is in de rechtszaak. Er staan miljoenen euro's op het spel. Voorts denk ik dat Sint-Agatha-Berchem, net als andere gemeenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, onder gewestelijk begrotingstoezicht staat, waardoor ze niet zomaar in het rood kan gaan. De context is moeilijk, maar we moeten vooral bekijken hoe we het probleem kunnen oplossen.

Collegelid Sven Gatz: De financiering van schoolinfrastructuur werkt als volgt. Uiteraard moeten de inrichtende machten zelf voor de gronden zorgen. Dat is in dit geval ook gebeurd. Daarnaast is er een wettelijk mechanisme waardoor de Vlaamse Gemeenschap, al dan niet met assistentie van de VGC, een overheidsinvestering doet voor de bouw van een nieuwe school, maar die betreft nooit de volle 100 %. De inrichtende macht moet wel degelijk zelf bepaalde investeringen doen.

De suggestie om de VGC of de Vlaamse Gemeenschap de volledige investering te laten doen, zou een gevaarlijk precedent kunnen scheppen. De onderwijsfinanciering in België gebeurt door samenwerking tussen de netten en de overheid. Met andere woorden, er moet een initiatief van de inrichtende macht zijn om verder te kunnen.

Ik sluit niet uit dat er ooit nog schot in de zaak komt. Het is onze rol om projecten te steunen, maar de onderwijsnetten zijn de initiatiefnemers. Ik wil er nogmaals aan herinneren dat de VGC alleen inrichtende macht speelt voor moeilijker groepen, zoals Kasterlinden of Zaveldal. Het reguliere leerplichtonderwijs blijft de verantwoordelijkheid van het gemeentelijk, het stedelijk, het Gemeenschaps- of het vrije onderwijs en daar proberen wij zo goed mogelijk op in te spelen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het spijt me dat te moeten horen. Ik denk dat u een punt hebt, maar hoop toch dat er nog een oplossing komt, al vrees ik dat dat wachten op Godot wordt.

- Het incident is gesloten.

Adviezen vanuit de onderwijsinstellingen rond het Sinterklaasfeest en Zwarte Piet

Voorzitter: De heer Fouad Ahidar

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-sp-a): Wie op Sinterklaasdag zoals vandaag vragen heeft over Zwarte Piet, wordt al gauw als pretbederver beschouwd, maar ik wil iedereen verzekeren dat dit niet mijn bedoeling is. Ik wil integendeel dat het feest in eer en glorie wordt hersteld, zodat alle kinderen ervan kunnen genieten. *(Opmerkingen van de heer Arnaud Verstraete)*

Dat was ook de bedoeling van het Pietenpact dat vzw deBuren in 2016 opstelde. Daarin stond: "Het uitgangspunt is dat we Sinterklaas vieren zonder raciale stereotyperingen. Voor de rest is de invulling van het feest vrij: de Sint kiest lekker zelf of hij zonder of met pieten - roetveegpieten, regenboogpieten, ongeschminkte pieten - jong en oud komt verblijden."

Als one.brussels-sp.a staan we achter het uitgangspunt van dit pact. Het is immers heel erg dat er nog altijd kinderen een trauma oplopen door de figuur van Zwarte Piet. We kunnen mensen die daarmee werden gepest alleen maar geloven.

Het Pietenpact werd ondertekend door deBuren, de 2 grote onderwijsnetten, de Gezinsbond, kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen, bekende sinterklaasologen als Bart Peeters, Hugo Matthysen en Stijn Coninx. In 2017 tekenden zelfs VTMKZOOM, Ketnet, Sylvester, Studio 100 en Dreamland. Ze hoopten dat er een draagvlak zou zijn voor het maatschappelijk debat en het gedrag van de instellingen uit de publieke en privésector, waaronder de 2 voornaamste onderwijsnetten. Nu zijn we 3 jaar verder en is er nog maar weinig informatie te vinden over het pact en over wie het uitdraagt en/of monitort.

In het belang van de Brusselse kinderen is het belangrijk te weten welke maatregelen de scholen nemen, zodat dit feest door alle kinderen gevierd kan worden. Zoals iedereen weet, is Brussel een speciale wereld en het is belangrijk dat Sinterklaas voor alle Brusselse kinderen een leuk feest is. Ik kan me voorstellen dat veel scholen in Brussel met vragen zitten en niet goed weten hoe met deze gevoelige thematiek om te gaan.

Op de websites van de verschillende onderwijsnetten van het Nederlandstalig onderwijs is er weinig informatie beschikbaar rond het Sinterklaasfeest en mogelijke richtlijnen die ze voorstellen aan de scholen. Bent u op de hoogte of de onderwijskoepels richtlijnen hebben opgesteld voor de lagere en/of secundaire scholen in Brussel? Indien er geen richtlijnen zijn voor scholen rond het Sinterklaasfeest, is het bedoeling dat die er komen? Komen er veel vragen over deze thematiek?

Het katholieke onderwijsnet heeft op zijn website enkel een bericht staan dat dateert uit 2016 bij het uitkomen van de Pietenpact. Zij hebben dit toen ondertekend, maar expliciteren ook dat zij een voorstander zijn om de traditie verder te zetten. Wat is de beweegruimte voor de katholieke scholen in dit geval? Worden zij verwacht de visie van het onderwijsnet te volgen of mogen zij de visie aanpassen naar hun eigen, Brusselse context?

Het Gemeenschapsonderwijs lijkt geen expliciet standpunt in te nemen over het Sinterklaasfeest. Heeft u meer zicht op hun houding en of richtlijnen hierover? Wat gebeurt er in het geval ouders bij de school komen klagen over het Sinterklaasfeest en de mogelijke negatieve effecten die het heeft op de kinderen?

Is er sensibilisering of zijn er richtlijnen voor de privésector, lokale handelaars en organisaties bijvoorbeeld?

Rekening houdend met de diversiteit in etniciteit en nationaliteit in Brussel, neemt de VGC in deze een standpunt in ten aanzien van onder meer de organisaties die ze subsidieert en het aanbod dat ze zelf organiseert? Heeft het OCB bijvoorbeeld daar expertise over?

Welke middelen worden ter beschikking gesteld om ervoor te zorgen dat organisaties rond kinderen, zoals scholen, verenigingen en sportclubs bewust omgaan met het Sinterklaasfeest? Op welke wijze wordt de dialoog gevoerd met de zwarte gemeenschap hierover?

Wat vindt u van dit pact dat door het middenveld is opgesteld? Zijn er in de nabije toekomst gelijkaardige maatregelen voorzien in Brussel, door het middenveld, de VGC of andere overheden?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Vrolijk Sinterklaasfeest allemaal! Ik kom even tussen in deze discussie die volgens mij volstrekt zinloos is.

We zijn in Brussel en Vlaanderen namelijk gespaard gebleven van de waanzin en zelfs het geweld, dat jaarlijks traditie is geworden met het Sinterklaasfeest in Nederland, waar een bende onverbeterlijke roepstoeters en mafketels elkaar opstoken met *absolutismen* genre "Er mag nooit niets veranderen" of "Sinterklaas moet helemaal weg want racistisch en koloniaal".

Wij zijn die dans ontsprongen. Hoe komt dat? Omdat hier eigenlijk stilletjes en zonder veel tamtam, ondanks verwoede pogingen van enkelingen om de boel toch op te poken, een evolutie gaande is waarbij men op steeds meer plaatsen opteert voor een roetpiet. Dat past perfect binnen de verklaring die de fantastische serie *Dag Sinterklaas* al zowat tot canon bombardeerde begin jaren '90: Zwarte Piet ziet zwart omdat hij veel door schoorstenen springt. Voilà. Elegant opgelost.

Dat er op andere plaatsen nog gekozen wordt voor een piet die door wat meer schoorstenen is gekropen, daar haal ik eerlijk gezegd mijn schouders bij op. En ik denk dat het merendeel van de bevolking dat ook doet. Het kan me dan ook geen barst schelen of er elders wordt geëxperimenteerd met kleurpieten, regenboogpieten, goudenklimpieten in de Bijenkorf in Nederland of wat-dan-ookpieten. Volgens mij kan het niemand wat schelen.

Ik heb dan ook een suggestie: kunnen we er niet gewoon van uitgaan dat de overweldigende meerderheid mensen van goede wil is, dat niemand racistische bedoelingen heeft met een kinderfeest en voor de rest de culturele evolutie zijn werk laten doen? Het gaat de goede richting uit. Waarom de boel forceren als de meeste mensen zich pragmatisch tonen en niemand zin heeft in een confrontatie?

Ik vind dan ook niet dat de overheid scholen, laat staan de privésector – hoe verzin je het? – richtlijnen moet opleggen over hoe je Sinterklaas moet vieren. Het enige dat we daarmee gaan bereiken, is een groot Sinterklaascadeau voor de stoute kindjes die veeleer de roe verdienen omdat ze dan weer een paar dagen schuimbekkend kunnen raaskallen op *Twitter* en in krantencolumns over racisme of culturele onderwerping, en verder iedereen hoorndol maken. Werkelijk niemand heeft hier boodschap aan.

Kan collegelid Sven Gatz bevestigen dat hij hoegenaamd niets gaat doen in deze kwestie en de zaken niet erger gaat maken dan nodig?

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik ben een aanhanger van Sint-Maarten, maar dat terzijde.

We moeten blij zijn dat mevrouw Hilde Sabbe deze 'problematiek' op de agenda plaatst, want waarover zouden we hier anders spreken? Ik vind het wel raar dat het pas vandaag op de agenda staat, want het is te laat. Het is vandaag 6 december. Wat er vandaag ook gezegd wordt, het is te laat. Het zal ten vroegste voor volgend jaar zijn en dan hebben we nog alle tijd.

Een aantal groupuscules heeft er een missie van gemaakt om alles wat Europees is, naar Europese beschaving ruikt of christelijk-Europees is, te doen verdwijnen uit het straatbeeld. Een paasfeest mag niet langer paasfeest zijn. Het moet lentefeest zijn. De kerstmarkt moet winterpret zijn. De kerststal mag het liefst niet in de openbare ruimte worden geplaatst want

dat zou aanstootgevend kunnen zijn voor sommige mensen. Het kruisbeeld op de mijter van de heilige Sint moet verdwijnen want dat zou mensen kunnen storen. Enzovoort.

Merkwaardig genoeg hebben de groupuscules die daarvoor ijveren, geen probleem met het feit dat een hoofddoek, die toch wel het symbool bij uitstek is van de onderdrukking van de vrouw in de Islam, overal te pas en te onpas, ook in het openbaar ambt, moet kunnen. Vandaag heeft de woede zich gestort op Zwarte Piet. Ik raad mevrouw Hilde Sabbe aan om een beetje onderzoek te doen. U spreekt over Hugo Mathijssen alsof hij een *Sinterklaasoloog* zou zijn. Er zijn daadwerkelijk specialisten over de materie. Ik verwijs graag naar professor Stefaan Top, die een echte specialist in de volkscultuur is. Sinterklaas is toch een uiting van volkscultuur. Leest u eens wat de geschiedenis en de betekenis van Zwarte Piet is. Die gaat terug tot in de Middeleeuwen en heeft met ras helemaal niets te maken.

De heer Gilles Verstraeten heeft het al gezegd. In Nederland komt men tot taferelen waarbij fanatieke zelfverklaarde volwassenen elkaar in het bijzijn van kinderen te lijf gaan en tot ware vechtpartijen overgaan rond deze ‘problematiek’. We moeten inderdaad geen roet gooien in een kinderfeest en ik hoop dat collegelid Sven Gatz zal zeggen dat we rustig overgaan tot de orde van de dag.

Collegelid Sven Gatz: Als ik luister naar de verschillende betogen, kan ik me niet van de indruk ontdoen dat het risico bestaat dat men mij hier de zwartepiet probeert toe te spelen.

De Brusselse onderwijskoepels geven aan dat bij hen daarover geen vragen zijn binnengelopen. Ook bij de VGC-administratie zijn er – behalve deze vraag om uitleg – geen vragen over Sinterklaasfeesten.

De Administratie bevroeg de koepels over hun richtlijnen aan de scholen over de invulling van het Sinterklaasfeest. Uit de reacties die we hebben ontvangen, leren we het volgende. Ten eerste, zijn er op dit moment veelal geen algemeen geldende specifieke richtlijnen vanuit koepels of schoolbesturen. Het schoolbestuur van de Stad Brussel heeft wel de intentie werk te willen maken van richtlijnen voor volgend schooljaar. Ten tweede, lijkt elke school binnen deze kaders zijn eigen beleid te mogen/moeten voeren in functie van de lokale context.

Het katholiek onderwijs volgt het concept ‘katholieke dialoogschool’, waar wordt afgetoetst wat mogelijk is en/of moeilijk ligt bij de lokale schoolgemeenschap. Het behoort tot de autonomie van de school om acties uit te werken rond omgaan met diversiteit. Die zijn gestoeld op de algemene visie van het net waarvan we na al die jaren weten dat ze over de netten heen vrij gelijklopend is wat betreft waarden, normen, respect enzovoort.

In het Gemeenschapsonderwijs wordt aanbevolen om erover te waken dat er geen onbedoelde verwijzingen zijn naar Afrikaanse roots en/of slavernij.

Vanuit de VGC zijn er geen speciale acties naar het middenveld of de commerciële wereld. Dat is ook niet de taak van de VGC.

Een van de pijlers in de werking van het OCB is omgaan met diversiteit. Specifiek rond het Sinterklaas thema verzamelde het OCB informatie over hoe omgaan met traditionele thema’s binnen een superdiverse (onderwijs)omgeving. Het gaat dan over Sinterklaas, Pasen, Sint-Valentijn, Moederdag, Vaderdag en dergelijke. Als het onderwerp aan bod komt op scholen, dan speelt het OCB hier op in door het schoolteam te ondersteunen in het ontwikkelen van

een concreet beleid. Het OCB brengt de scholen dan ook in contact met lesmateriaal dat hen kan helpen om hiermee in de klas aan de slag te gaan.

Ik wil echter benadrukken dat het OCB hierover zelden vragen of discussies krijgt op scholen.

Zoals eerder gezegd, voert de VGC geen speciale acties rond het Sinterklaasfeest, maar wordt dit gekaderd binnen een algemeen beleid rond omgaan met diversiteit op school. Vanuit de Afrikaanse gemeenschap hebben wij geen vraag ontvangen om hierover in dialoog te treden.

Het Pietenpact heeft indertijd inderdaad heel wat stof doen opwaaien. Het kadert in de tijdsgeschiedenis die er heerste en was een intentieverklaring van een reeks partners om het Sinterklaasfeest vorm te geven met respect voor traditie enerzijds, en met aandacht voor inclusiviteit anderzijds. Op de website van vzw deBuren vinden we wel nog wat echo's uit 2016 en 2017 terug, maar het Pietenpact als dusdanig, is digitaal onvindbaar geworden.

De uitdaging blijft om van Sinterklaas een feest voor alle kinderen te maken. Daaraan wordt in de superdiverse context van onderwijs ruim aandacht besteed, niet in het minst wat betreft respectvol gedrag.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-sp.a): Ik denk dat niemand hier de bedoeling heeft om iets op te rakelen dat er niet toe doet. Maar wat me heel erg opvalt bij de bijdragen van mijn collega's van N-VA en Vlaams Belang is dat men alleen vertrekt van een *frame of mind* die volledig de hunne is. Men neemt zichzelf als de maatstaf van alle dingen en men weigert om zich te verplaatsen in de gedachten van anderen. Ik geef huiswerkles aan kindjes met een donkere huidskleur. Zolang zij tegen mij zeggen dat ze het erg vinden dat Zwarte Piet zwart is omdat de andere kindjes tegen hen dan zeggen dat ze ook Zwarte Piet zijn, is het de taak van mensen in het onderwijsveld in Brussel om er eens bij stil te staan hoe ze daarmee omgaan.

Blanke kinderen zijn niet alleen de norm. De bedoeling is dat Sinterklaas een feest is voor alle kinderen en dat geen enkel kind zich bespot, niet veilig of bedreigd voelt door het bestaan van Zwarte Piet. Ik vraag daarom niet zozeer om richtlijnen, maar wel om ondersteuning voor scholen en organisaties. Ze moeten ergens kunnen aankloppen voor advies over hoe ze dat het best aanpakken, vanuit hun terechte bekommernis om niemand voor het hoofd te stoten. Nogmaals, het is niet omdat wij het niet als een probleem aanvoelen, dat het geen probleem is. Zeker in Brussel moeten we verder durven kijken dan onze eigen eng gezichtspunt van blanke brave burger. We moeten ook rekening houden met gevoeligheden die misschien niet direct de onze zijn. Alleen zo kunnen we een open en tolerante samenleving creëren waarin iedereen zijn of haar plaats heeft.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik dank het collegelid dat hij op dit vlak verder niets zal ondernemen.

Ik ga even in op wat mevrouw Hilde Sabbe zegt. Ik vind het een positieve evolutie dat op veel plaatsen voor roetpieten wordt geopteerd. Ik vraag alleen dat men de boel niet forceert want dat zal volgens mij ongewenste gevolgen hebben en de problematiek werkelijk groot maken. Momenteel is er een evolutie aan de gang waarbij steeds meer rekening wordt gehouden met de gevoeligheden van anderen. Er zullen altijd mensen zijn die aan iets aanstoot nemen. Men mag daar ook niet te ver in gaan. Ik vind ook niet dat dit hier het geval is. Op den duur is niets

nog toegestaan. Als we echt met de gevoeligheden van eenieder moeten rekening houden, is er geen einde in zicht. Er is een positieve evolutie. Laat die gewoon verdergaan.

- Het incident is gesloten.

De Romawerking

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): De Romawerking van de Foyer verricht zeer belangrijk werk in Brussel. Ik heb vernomen dat de collegevoorzitter er enkele weken geleden op bezoek is geweest, dus ik vermoed dat ze het daarmee eens is. De Romawerking zorgt voor de toeleiding van Roma's naar onderwijs, werk en allerhande basisvoorzieningen. De Roma zijn een belangrijke minderheid in Brussel. De aansluiting bij het maatschappelijk leven is voor bepaalde groepen allesbehalve evident. Dit is geen exclusief Brussels fenomeen, maar een zorg voor heel Europa, niet het minst voor de landen waar ze zwaar gediscrimineerd worden.

De Romastewards van de Foyer zijn dagelijks in de weer om Roma's en Romafamilies zeer concreet bij te staan. Ze helpen bij de zoektocht naar werk of een opleiding. Soms is het nodig families te overtuigen hun kinderen in te schrijven in een school. Ze leggen linken met andere voorzieningen zodat ze een netwerk rond zich krijgen. Dit alles helpt een deel van de Roma's – die vandaag te geïsoleerd leven – volwaardig deel te worden van de maatschappij en van Brussel. Dat kan het samenleven enkel bevorderen. Deze gemeenschapswerking is uiterst waardevol.

De Romawerking wordt gefinancierd door de VGC die hiervoor deels eigen middelen inzet maar vooral vertrouwt op middelen van de Vlaamse overheid en in mindere mate op projectsubsidies van Europa. Het is belangrijk dat dit zeer waardevolle werk ook de volgende jaren voortgezet kan worden.

Kan de collegevoorzitter wat toelichting en cijfers geven over wat de Romawerking betekent voor die gemeenschap zelf en voor de toeleiding naar werk en onderwijs? Kan ze schetsen op welke wijze de Romawerking vandaag gesubsidieerd wordt? Voldeed de Romawerking tot nu toe aan de voorwaarden of indicatoren verbonden aan de financiering van Vlaanderen en Europa?

In het VGC-bestuursakkoord staat terecht: “De VGC ondersteunt de Brusselse Romawerking omdat het een onmisbare speler is in Brussel met kennis van de doelgroep. We ijveren bij de Vlaamse overheid om de financiering van de Romastewards vanuit de Vlaamse overheid door te zetten na 20203.”

Heeft de collegevoorzitter zicht op de positie van en toekomstige financiering vanuit de Vlaamse Regering? Het Vlaams regeerakkoord benoemt de Roma niet expliciet maar stelt wel expliciet vragen bij organisaties die vertrekken vanuit bepaalde etnisch-culturele minderheden. Komt hierdoor ook de Romawerking in gevaar?

Wat is de toekomst van de Europese financiering voor de Romawerking?

Mevrouw Cielkje Van Achter (N-VA): Het is inderdaad goed om eens in te gaan op het project van de Romawerking, dat sinds 2012 loopt. Ik ben een en ander gaan opzoeken, want

om eerlijk te zijn wist ik er te weinig over. Ik heb vernomen dat 4 steden, namelijk Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas en Brussel, sinds 2012 subsidies krijgen voor hun Romawerking. Deze projectsubsidies waren eerst gepland voor 4 jaar. In 2016 heeft Vlaams minister Liesbeth Homans dat nogmaals met 4 jaar verlengd. De bedoeling zou zijn om in de gemeenten met een grote Romagemeenschap expertise op te bouwen over hoe ze te bereiken, vooral dan rond onderwijs. Ik heb begrepen dat dit een aflopend project is, omdat eenmaal de gemeenten over deze kennis beschikken, het project kan worden afgerond. Moeten we dat zo bekijken? Ik heb begrepen dat de VGC vooral inzet op haar eigen diensten, op Onderwijs en de gemeentediensten.

Heeft de collegevoorzitter meer informatie over het aantal Roma in Brussel? Hoeveel onder hen werden bereikt door dit project? Op welke manier hebben de VGC en de verschillende gemeenten deze kennis in hun eigen werking geïntegreerd? In Anderlecht zou er een gemeentelijk Roma-actieplan zijn. Zijn er ook andere gemeentelijke actieplannen opgestart? Welke stappen worden er daarbij genomen? Welke Brusselse gemeenten met een grote Romagemeenschap hebben vandaag brugfiguren of een Romawerking of hebben daar een expertise over opgebouwd? Op welke manier zijn Brusselse gemeenten bezig met hun beleid ten aanzien van Roma in onze stad?

Is die expertise opgebouwd? Zijn er nog lacunes? Kunnen de VGC-diensten en de gemeentediensten hier volop aan werken?

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Ik zie dat de voorzitter ook let op de genderafwisseling. Ik apprecieer dat.

Ik wil ook mijn appreciatie uitdrukken voor het werk van de Foyer, die al sinds 2003 een mooie Romawerking heeft uitgebouwd. De Romapopulatie in Brussel is inderdaad enorm veranderd en gegroeid. In de rapporten van de Foyer staat dat er in 2004 6.500 Roma in Brussel waren. Ondertussen is dat aantal gegroeid tot meer dan 11.000. De projecten van de Foyer rond de Romawerking blijken heel succesvol te zijn. Vorig schooljaar konden ze zorgen voor 63 inschrijvingen op school. Dankzij het project *Roma at work* konden 163 mensen starten met een job of een opleiding.

We vragen ons nu af wat de toekomst zal zijn van de Romawerking. In het bestuursakkoord van de VGC krijgt ze nog steun en daar zijn we heel blij om. Maar als we kijken naar de financieringsstromen, worden we onzeker. In de vorige regeerperiode stond er in een nota van Vlaams minister Liesbeth Homans dat de Vlaamse subsidies voor buurtstewards aflopen in augustus 2020. Wordt er onderhandeld over een verlenging? Het project *Roma at work* wordt gefinancierd met Europese middelen uit het Europees Sociaal Fonds. Dat loopt af eind 2019. Komt er daar een vervolg?

De Romawerking van de Foyer heeft ook gewerkt aan buurtonderzoeken. Welke opvolging wordt daaraan gegeven?

In de pers lezen we dat de gemeenten op een weinig coherente manier met Romakampen en de Romabevolking omgaan. In Evere werd per vergissing een Romakamp afgebroken. In de ene gemeente worden deze kampen getolereerd en in de andere worden ze verplaatst. In welke mate probeert de VGC samen met de gemeenten meer coherentie in dit beleid te krijgen?

Een heel belangrijk element van de Romawerking is de opvolging in de scholen. In het rapport van de Foyer lezen we dat er een 10-tal scholen een convenant hebben. In Anderlecht en Evere zijn er echter minder convenanten. We horen dat het vaak heel moeilijk is voor de Foyer om deze kinderen in scholen in te schrijven door het capaciteitstekort. In welke mate zorgt de VGC ervoor dat die drempels worden verlaagd?

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Collega Els Rochette stelde een terechte vraag over de Romawerking op het terrein. Als we op het terrein eens rondkijken in het centrum van Brussel, dan struikelen we letterlijk over de Roma, die achter iedere hoek zitten te bedelen, vaak misbruik makend van kinderen. Dat is uiteraard slecht voor het imago van onze stad, maar het wekt ook de indruk dat er geen Romawerking is en dat er niets wordt gedaan om deze mensen te helpen. Vaak gaat het om georganiseerde bedelarij, waarbij mensen worden afgezet en weer worden opgehaald. Dat zijn allemaal zaken die niet zouden mogen kunnen in de 21ste eeuw in onze stad. Wat gebeurt er daadwerkelijk op het terrein? Op welke manier worden die mensen aangesproken? Hoe worden ze opgevangen, zodat ze niet meer op straat moeten zitten met kleine kinderen en zelfs baby's. Dat is allemaal onaanvaardbaar. Wat wordt er gedaan om de problematiek van de hinderlijke bedelarij aan te pakken en met welke middelen?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Er verblijven ongeveer 11.000 Roma in Brussel. Vaak is er een hele grote kloof met de samenleving. De laatste jaren is er nog een bijkomende groep door de oorlog in Syrië, de Syrische Dommengemeenschap. Zij hebben oorlogstrauma's en zitten in een heel precare situatie, waarin ze heel moeilijk hun weg vinden naar de officiële instanties en organisaties. Dat is een nieuw fenomeen dat er bovenop komt.

De Romawerking van de Foyer is opgestart in 2007 met een 1ste operationeel team. In 2012 werden ook de Romastewards actief. Deze werking slaagt er effectief in om het verschil te maken en zorgt voor een toeleiding naar school en werk. Ik nodig iedereen uit om die werking te bezoeken. De stewards geven dag in dag uit met veel enthousiasme en terreinkennis het beste van zichzelf. Ze kennen de verschillende gemeenschappen en hebben inzicht in de vaak multi-problematische situaties van families. Ze kennen de sociaal-culturele drempels en ze slagen erin om efficiënt en resultaatgericht deze families te versterken en te zorgen voor verbetering. Ik moedig een bezoek ter plaatse dus aan of raad aan eens mee te lopen met de stewards. Tien jaar geleden heb ik dat al eens gedaan. Onlangs heb ik hun opnieuw een bezoek gebracht. Het is heel interessant voor parlementsleden om eens aan te voelen hoe dit in zijn werk gaat.

In de periode september 2018 tot augustus 2019 zijn er bij de steunpunten 2.316 aanvragen geweest van scholen, particulieren en publieke instanties die ertoe geleid hebben dat er 1.149 huisbezoeken zijn afgelegd, 712 bemiddelingen en 35 begeleidingen plaatsvonden. Ook de Roma zelf vinden steeds makkelijker de weg naar de Romawerking en stelden in diezelfde periode 1.500 vragen die geleid hebben tot meer dan 10 huisbezoeken, 105 bemiddelingen en 74 begeleidingen. Zij vormen echt een brugfunctie en leggen contacten.

Naast de steunpunten zien we ook dat de werking op verschillende domeinen indrukwekkende resultaten oplevert. Er wordt hard ingezet op de regelmatige scholarisatie van de Romakinderen. Ze sensibiliseren de Roma-ouders op dagelijkse basis over het belang van onderwijs en proberen zoveel mogelijk Romakinderen in te schrijven in scholen. Vorig schooljaar zijn er 100 kinderen geleid naar scholen en vonden er voor 615 kinderen acties plaats in het kader van de inschrijvingen.

De outreachende projecten in de verschillende Brusselse buurten waar veel Roma wonen of vertoeven, zijn ook succesvol. De Foyer werkt er samen met een aantal lokale organisaties en diensten, bijvoorbeeld rond het versterken van de positie van Romavrouwen, het ondersteunen bij de organisatie van buurtactiviteiten, het bestrijden van overlast door in te zetten op dialoog en communicatie.

Dat is vooral het werk van de Romastewards. Ook bij het EFS-project *Roma at Work*, waarbij bewust wordt ingezet op de begeleiding van Roma naar opleiding en werk, zien we mooie resultaten. Het project behaalt elk jaar de door de EFS vooropgestelde resultaten, beter dan verwacht. Voor de huidige projectperiode die van start ging in 2018 en binnenkort afloopt, hebben 66 Romacliënten resultaat geboekt in het kader van intensieve begeleidingstrajecten, terwijl het streefcijfer 13 was. Dus geen slecht resultaat.

Er zijn 3 financieringskanalen. Een 1ste kanaal loopt via de VGC. Het gaat om 60.000 euro voor omkadering en coördinatie van de werking. De bijdrage komt uit het Stedenfonds van de VGC. Het EFS-project *Roma at Work* wordt jaarlijks met 161.000 euro gefinancierd en voor de 4 Romastewards is er 170.000 euro vanuit de Vlaamse overheid.

Zoals zojuist is aangegeven, loopt het project van de Vlaamse overheid af einde 2020. Ook andere steden bieden een soortgelijke werking. Vanuit Brussel en ook de andere steden zal de vraag komen om het project te verlengen. We willen ervoor zorgen dat die stewards hun job kunnen blijven doen. We zullen dat zeker bepleiten bij Vlaams minister Bart Somers, die we volgende week ontmoeten.

Ik wil ook nog graag beklemtonen dat de Europese subsidies voor het EFS-project *Roma at Work* worden verlengd. Dat is goed nieuws. Voor de komende 2 jaar is voor de werking de financiering gegarandeerd. Vanaf 2021 komt er een nieuwe Europese beleidsperiode. We zullen zien wat daarbij het meerjarig financieel kader wordt. Vandaag is dat nog niet duidelijk.

Iedereen weet dat in Europa de Roma de grootste etnische minderheid zijn. Hun situatie is heel moeilijk. Ik hoop dat er in de nieuwe beleidsperiode aandacht zal zijn voor die doelgroep.

Ten slotte wil ik jullie op 13 december 2019 uitnodigen in De Markten waar er een informatiemiddag doorgaat voor de mensen van het terrein. Daar zal concreet worden ingegaan op de vragen van steden en gemeenten in verband met kennisoverdracht. Verschillende Brusselse gemeenten hebben al Romabemiddelaars, of een eigen dienst, of werken samen met De Foyer. Ik denk aan Sint-Joost-ten-Node, Anderlecht, Schaarbeek en Sint-Jans-Molenbeek, die al een inspanning doen op dat vlak. Die voorbeelden tonen aan dat een concrete inzet op het terrein het verschil maakt en borg staat voor resultaat. Ik hoop dat we die weg kunnen blijven volgen.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Dat is een bemoedigend antwoord. Ik begrijp dat de Romawerking u na aan het hart ligt. U weet hun specifieke problematiek goed in te schatten.

De werking op het terrein, de eerstelijns, is super cruciaal. De collegevoorzitter gaf ook het voorbeeld van de Syrische Domgemeenschap. Overigens kan de samenstelling van een Romagemeenschap snel veranderen. Dat maakt het werk van de stewards er niet makkelijker

op, die daardoor nogal eens opnieuw moeten starten. Ook niet alle gemeenten gaan even goed om met zo'n Romawerking, alle inspanningen voor sensibilisering van de overheid ten spijt.

Nogmaals de eerstelijns is primordiaal. Ik hoop echt dat de fantastische resultaten ook in de toekomst zullen worden gehaald. Ik hoop dat de outreaching van stewards blijft duren. Het is bemoedigend dat het EFS-project wordt voortgezet en dat Europa die sterk gediscrimineerde groep blijft steunen, alsook de VGC. Nu echt hopen dat Vlaams minister Bart Somers de lijnen uitgezet door Brussel en Europa blijft volgen en ook het inzetten van Romastewards zal steunen.

Mevrouw Cielte Van Achter (N-VA): De collegevoorzitter heeft een aantal gemeenten opgesomd met een stewardswerking of Romawerking. Zijn er daarbuiten nog gemeenten? U mag me het antwoord ook schriftelijk bezorgen.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Het is duidelijk dat het College en Europa waardering hebben voor het Romaproject. Ik reken op een verlenging en hoop dat Vlaams minister Bart Somers op dezelfde golflengte zit.

De cijfers zijn duidelijk. Ik heb nog een vraag over Onderwijs. We lezen dat de inschrijvingen in de scholen steeds moeilijker worden. Heel wat kwetsbare groepen krijgen daardoor problemen. Wat is de houding van de VGC ter zake. Opmerkelijk is dat we in de rapporten lezen dat sommige scholen erin slagen de afwezigheden naar beneden te halen, terwijl er bij andere scholen meer continuïteit op te merken valt. Hoe is dat verschil te verklaren? Door toedoen van de stewards? Het heeft duidelijk niet te maken met het aantal leerlingen die er schoollopen, noch met bepaalde gemeenten. Zo zien we bijvoorbeeld dat sommige scholen in Sint-Jans-Molenbeek het heel goed doen en andere heel slecht. Hoe zijn de verschillen te verklaren? Houdt de VGC zich daarmee bezig?

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik heb het gevoel dat de collegevoorzitter niet geantwoord heeft op mijn vragen en bedenkingen over de bedelarij die men tegenwoordig overal in Brussel ziet en waarbij nogal eens kinderen en zelfs baby's worden ingezet en zich ook een zwakke vorm van oplichterij voordoet. Bestaat er daarvoor een werking op het terrein? Worden daarbij mensen ingezet?

Die alomtegenwoordigheid van bedelarij kan toch niet gunstig zijn voor het imago van de Romagemeenschap. Het zou toch goed zijn dat die problematiek wordt aangepakt.

Collegevoorzitter Elke Vanden Brandt: Ik zal eerst antwoorden in verband met de gemeenten. Indien nodig wil ik dat antwoord schriftelijk aanvullen.

Sint-Joost-ten Node heeft sinds enkele jaren een Romabemiddelaar in dienst. Ook Elsene heeft bij de sociale dienst een Romawerker. Anderlecht ook. Heel wat gemeentebesturen doen een beroep op de expertise van De Foyer. Schaarbeek en de Stad Brussel zijn daarvan een voorbeeld. Heel wat gemeenten zijn met de zaak bezig, hoewel de manier van werken kan verschillen van gemeente tot gemeente.

In verband met de financiering hoop ik dat we Vlaanderen kunnen overtuigen van de voortzetting ervan. We zullen onze schouders eronder zetten en passioneel uitleggen waarom die financiering belangrijk is.

Een plaats vinden in een school is een prangend probleem. Niet alleen voor Romakinderen. Collega Sven Gatz spant zich in voor meer scholen. We stellen vast dat Romakinderen steeds minder geconcentreerd in een school zitten. Op zich is dat wel een positieve evolutie. We moeten zien hoe we de scholen kunnen versterken. Er zijn vanuit de scholen ook steeds meer vragen voor bemiddeling, begeleiding en omkadering.

Met betrekking tot de bedelarij is het belangrijk steeds opnieuw met de Roma in dialoog te gaan. Dat is waar de bemiddeling op inzet. Via de dialoog met de ouders kunnen kinderen worden doorgestuurd naar de school, naar werktrajecten.

Naast het luik van de gemeenschappen is er een justitieel luik. Ordehandhaving is evenwel geen bevoegdheid van de VGC, maar wel heel belangrijk.

In verband met de verankering van de projecten, benadruk ik dat de expertise van de gemeenten belangrijk is, maar daarnaast toch ook altijd de vertrouwensband. De Romagemeenschappen moeten er bewust van geraken dat er outreachend wordt gewerkt. Telkens weer moet er met nieuwe families en andere kinderen worden gewerkt. Ik denk daarbij aan de groep uit Syrië. Het is dikwijls weer van nul beginnen en vertrouwen wekken. Ik denk niet dat de Romawerking kan worden stopgezet. Als we dat zouden doen, gaan er waardevolle resultaten verloren.

- Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60)

De problematische resultaten voor het Nederlandstalig onderwijs in PISA2018

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Deze week werden de 1ste resultaten bekendgemaakt van het onderzoek PISA2018 van de OESO. Jammer genoeg blijkt hieruit dat de kennis en de vaardigheden van de 15-jarige leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in Vlaanderen en zijn hoofdstad Brussel een flinke duik hebben genomen, vergeleken met 2015 en nog meer in vergelijking met 2009. Voor het eerst zakt Vlaanderen overal uit de OESO-top 10.

De PISA-test wil om de 3 jaar wereldwijd nagaan in welke mate 15-jarigen de essentiële vaardigheden bezitten om de maatschappelijke uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. De test richt zich op de kerndomeinen leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en wetenschappelijke geletterdheid.

Het is niet de 1ste keer dat ik deze problematiek in deze Raad op de agenda plaats. Het zou goed zijn, mochten we hierover zonder taboes van gedachten kunnen wisselen. Het verheugt me dat de OESO geen taboes uit de weg gaat. Zo wijst de OESO op herkomst en origine van leerlingen en durft de instelling een vergelijking te maken met autochtone leerlingen. Sommigen zullen zeggen dat dat niet mag. Nu blijkt uit de cijfers dat zo een vergelijking nuttig is. Alleen als men weet waar de problemen zitten, kan men ze oplossen.

Uit de resultaten blijkt dat leerlingen met een migratieachtergrond 73 punten lager scoren dan autochtone kinderen wanneer men de (zwakkere) ‘Sociaal Economische Situatie’ (SES) in

rekening neemt. Wanneer men deze verschillen zou wegnemen dan nog scoort de groep leerlingen met allochtone achtergrond 44 punten lager.

Wanneer men vergelijkt met andere landen dan blijkt dat de allochtonen in Vlaanderen relatief zeer slecht scoren in vergelijking met pakweg Duitsland, Italië of Frankrijk.

Het lijkt me nogal evident te zijn dat naast de culturele verschillen het vooral de taalachterstand is die een belangrijke factor is om tot deze PISA-resultaten te komen.

Deze gegevens in acht genomen, mogen we ervan uitgaan dat de resultaten voor Brussel nog slechter zullen zijn dan het gemiddelde van de Vlaamse Gemeenschap.

In Brussel worden bijzonder zware inspanningen geleverd qua middelen en mankracht om hulp en bijstand te verlenen aan leerlingen en leerkrachten teneinde het niveau op te krikken. Blijkbaar leidt dit tot onvoldoende resultaten.

Experts wijten de desastreuze resultaten ook aan het feit dat er een zekere nonchalance in het onderwijs is geslopen. De lat ligt te laag. Er is een mentaliteitswijziging nodig. In bepaalde Brusselse scholen worden de eindtermen niet meer gehaald of past men trucjes toe om die wel te halen, met alle gevolgen van dien als er dan een PISA-test komt. Dan vallen sommige scholen door de mand.

Zijn er aparte cijfers voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Kan men die uit de PISA-resultaten distilleren? Is het niet wenselijk die hoe dan ook in kaart te brengen?

Welke extra maatregelen zijn er genomen om het tij te keren?

Is er overleg geweest met de bevoegde minister in de Vlaamse Regering om op de ernst van de situatie te wijzen en om het specifieke Brusselse probleem in deze aan te kaarten?

Op welke wijze meent hij de broodnodige mentaliteitswijziging te bewerkstelligen?

Collegelid Sven Gatz: De onderzoeksresultaten PISA2018 geven een globaal beeld van het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen stedelijke en niet-stedelijke context of tussen provincies en steden. Er zijn ook geen aparte cijfers voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Of er überhaupt een Brussels probleem is, is maar zeer de vraag. De voorbije 8 jaar zijn alle Nederlandstalige scholen in Brussel maar liefst 2 keer doorgelicht door de Vlaamse onderwijsinspectie. Dat was een ongeziene actie, aangezien de Vlaamse onderwijsinspectie tot nu toe nergens anders in Vlaanderen een soortgelijke actie opzette. Die dubbele onderwijsinspectie bracht geen systematische onvoldoendes of gebreken aan het licht. Het eindverslag prees bovendien de inspanningen die de schoolteams en onderwijsondersteuners van het OCB doen om in een grootstedelijke context goed onderwijs aan te bieden. Die 2 doorlichtingen geven dus aan dat onze onderwijssituatie vergelijkbaar is met de Vlaamse onderwijssituatie. Ze is niet slechter, en soms zelfs beter.

De PISA-cijfers wijzen op een daling van de schoolresultaten. Dat is uiteraard niet goed. Daarom zullen we samen met de Vlaamse Gemeenschap, de scholen, de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's), de Pedagogische Begeleidingsdiensten (PBD's) en de onderwijsondersteuners van OCB de analyse maken en de onderwijsteams helpen om de resultaten en de leerwinst van de leerlingen te verhogen.

Het is heel moeilijk om uitspraken over oorzaken en gevolgtrekkingen te doen. U hebt dat in uw vraag gedaan en dat is uw goed recht, maar het is absoluut niet makkelijk om de juiste conclusies uit de PISA-cijfers te trekken. Het zou in elk geval een goede zaak zijn als de Vlaamse Gemeenschap de leerkrachten meer tijd zou geven om te doen wat ze het best kunnen, namelijk lesgeven. Dat betekent minder planlast, meer contacturen, meer co-teaching en meer *incentives* voor het beroep; zowel voor beginnende leerkrachten als voor ervaren zij-instromers. Dat zal deel uitmaken van het gesprek dat ik binnenkort met Vlaams minister Ben Weyts zal hebben.

Het debat zal zeker worden voortgezet en we zullen globale maatregelen moeten nemen om op de PISA-resultaten te antwoorden. Dat zal evenwel nog heel wat voeten in de aarde hebben, want de meningen over de oorzaken lopen ver uiteen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik betreur dat er geen aparte cijfers bestaan. Misschien moeten we die dan maar zelf verzamelen.

Collegelid Sven Gatz: We hebben al de cijfers van de onderwijsinspectie.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik heb het over cijfers op basis van het PISA-onderzoek, niet op basis van een onderwijsinspectie. We moeten appels met appels vergelijken en citroenen met citroenen. We kunnen uit de PISA-resultaten niet distilleren wat de situatie in Brussel is. Is die bijvoorbeeld vergelijkbaar met Antwerpen? Onze context is anders. Zou het dus niet nuttig zijn om uit het PISA-onderzoek aparte cijfers voor Brussel te distilleren zodat we daar de nodige conclusies voor Brussel uit kunnen trekken?

Collegelid Sven Gatz: Die inspecties zijn geen onnozelheden.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik wil wel geloven dat er 2 onderwijsinspecties zijn geweest, maar wanneer ik hoor dat men in bepaalde scholen aan de leerlingen 's avonds de toets meegeeft die ze de volgende dag zullen krijgen, vind ik dat toch maar een rare manier van werken.

Collegelid Sven Gatz: U hoort blijkbaar heel veel, maar u komt niet met bewijzen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik kom veel bij de mensen. Wanneer men dat soort trucjes toepast om de eindtermen te halen, dan heb ik daar mijn bedenkingen en vragen bij. Dat zijn overigens geen dingen die ik zelf heb uitgevonden. Een paar jaar geleden verschenen er meerdere artikelen over de eindtermen in Brussel. Ik raad u aan om die nog eens door te lezen.

U zegt dat ik conclusies probeer te trekken. Dat is niet zo. De OESO heeft in het verleden zelf al op basis van eerdere PISA-onderzoeken gezegd dat de kwaliteit en het niveau onvermijdelijk dalen wanneer er een bepaald percentage anderstalige leerlingen in de klas zit. Brussel telt veel anderstalige leerlingen. Het is daarom mogelijk dat wij slechter scoren dan de rest van Vlaanderen. Dat is de conclusie die ik trek, maar zolang we geen cijfers hebben en men niet van plan is om daarnaar het nodige onderzoek te doen, zullen we dat misschien nooit met zekerheid weten en zal ik blijven zitten met de conclusie die ik vandaag trek.

Collegelid Sven Gatz: Bedankt voor deze nestbevuiling.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): We moeten ophouden met het probleem te ontkennen en te doen alsof alles goed gaat.

- Het incident is gesloten.

De Vlaamse besparingen op de CAW's

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): In het *BRUZZ*-nieuws van 2 december 2019 verneem ik dat de Vlaamse Regering snoeit op de CAW's, de Centra voor Algemeen Welzijnswerk, in Vlaanderen en Brussel ondanks het feit dat deze werkingen, zeker in de Brusselse context, meer dan noodzakelijk zijn.

Zo biedt de afdeling CAW Woonbegeleiding onderdak en begeleiding aan jongeren die geen veilige thuishaven hebben. De besparing riskeert voor ingrijpende veranderingen te zorgen in de werking van het CAW Brussel en bijgevolg voor de hulpbehoevende Brusselaars, jong en oud, die op het CAW Brussel een beroep doen.

Hoe schat u de impact van deze besparingen in op de werking van het CAW Brussel? Het SAM, Steunpunt Mens en Samenleving, zal ook 27 % moeten besparen. Moeten zij hun werking in Brussel inperken als gevolg van de besparing? Welk aandeel van de financiering van het Brusselse CAW komt uit Vlaanderen en welke andere middelen krijgen ze?

Zijn er projecten of deelwerkingen van het CAW Brussel, die door de VGC en door Vlaanderen worden gesubsidieerd en omwille van de besparingen in gevaar zullen komen? Is het mogelijk een overzicht te krijgen van de projecten van het CAW Brussel die middelen krijgen vanuit de VGC?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Wij zijn niet betrokken bij de keuzes die Vlaanderen heeft gemaakt en gaan daar ook niet mee akkoord, maar ik zal u de informatie geven die we hebben. Ik ben zelf ook heel bezorgd over de impact die de besparingen op het werkveld in Brussel zullen hebben.

De besparing zal 5 miljoen euro bedragen voor alle CAW's samen. Voor CAW Brussel gaat het voor de basisfinanciering om een besparing van ongeveer 5,7 % op de werkingsmiddelen. We weten bovendien nog niet of er een indexsprong komt.

Vlaams minister Wouter Beke heeft het verlies berekend op bijna 4 voltijdse equivalenten (VTE), maar volgens CAW Brussel bedraagt het reële verlies eerder 7 VTE, en op korte termijn zelfs nog meer, omdat de besparingen doorgevoerd worden vanaf 1 januari 2020. Dat betekent dat CAW Brussel de kosten die gepaard gaan met de opzegvergoedingen ook moet verrekenen in die besparing. In totaal zullen dus wellicht 10 mensen bij CAW Brussel moeten afvloeien.

Vlaams minister Wouter Beke heeft gezegd dat die besparingen op de overhead moeten gebeuren, en niet op de eigen werking. De overhead of ondersteuningsploeg bestaat momenteel uit 15,3 VTE. Het gaat om onderhoudspersoneel, logistiek, staf, administratie, boekhouding, personeelsbeheer. Een besparing van 10 VTE op een ploeg van 15,3 VTE is niet realistisch. CAW Brussel vreest dan ook dat snoeien in die ondersteunende functies de werkdruk op de hulpverleners zal doen stijgen en dat het hulp- en dienstverleningsaanbod van

CAW Brussel zwaar onder druk zal komen te staan door die besparing. Omdat het nieuws over de besparingen nog maar net gevallen is, kon CAW Brussel nog geen concrete inschatting maken over welke functies in welke diensten zullen worden geschrapt.

De besparing is des te moeilijker voor CAW Brussel omdat CAW Brussel al in een heel moeilijke financiële situatie zat. In 2019 maakte het CAW Brussel al een besparingsplan op waarbij 10 VTE geschrapt moesten worden. Deze nieuwe besparing komt daar dus nog eens bovenop.

Een bijkomende negatieve financiële impact wordt verwacht door het wegvallen van de toelage voor sociale tolken. Door de specifieke Brusselse context doet CAW Brussel vaak een beroep op de diensten van sociale tolken. Tot voor kort was het tarief 20 euro per keer, maar dat is ondertussen opgelopen tot 48 euro per keer. Ook dat heeft dus een impact.

Het SAM zal 27 % moeten besparen. Ook daar is nog niet duidelijk wat dat zal betekenen voor de concrete werking. SAM heeft een belangrijke ondersteunende functie, niet alleen voor CAW Brussel, maar ook voor andere organisaties in Brussel. SAM zal dus een kerntakenoefening moeten maken. Vast staat dat er met 27 % minder middelen scherpe keuzes in het vormings- en ondersteuningsaanbod zullen moeten worden gemaakt die wellicht ook een impact op Brussel zullen hebben.

SAM plant op 12 december 2019 een rondetafel met het Nederlandstalige werkveld in Brussel om de situatie te bespreken. Er vonden al eerder rondetafelgesprekken plaats in Antwerpen en Gent. We zullen u daarna meer kunnen vertellen.

De CAW-groep kaartte het probleem ook aan in een open brief aan Vlaams minister Wouter Beke. Die brief werd meeondertekend door CAW Brussel.

CAW Brussel raamt haar ontvangsten voor 2019 op 11 miljoen euro. Het grootste deel van die middelen, 7,8 miljoen euro, komt van de Vlaamse overheid. Het gaat om een basisfinanciering, aanvullende subsidies en subsidies voor specifieke projecten. Ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de GGC kennen middelen aan CAW Brussel toe, onder meer voor winteropvang en noodopvang. Die middelen bedragen samen 576.000 euro voor 2019. Daarnaast ontvangt CAW Brussel 570.000 euro van Actiris via de gesco-tussenkomsten en samenwerkingsovereenkomsten en 437.000 euro via de Sociale Maribel.

Tot slot, geeft ook de VGC 505.000 euro aan CAW Brussel, die voor verschillende taken wordt gebruikt. Ik zal u schriftelijk een overzicht van al die cijfers bezorgen.

De VGC heeft nog geen volledig overzicht van alle besparingen ontvangen. Momenteel wordt de begroting nog besproken in het Vlaams Parlement. Er zijn meerdere besparingen gepland die een impact zullen hebben op Brussel. Er zal immers niet alleen stevig worden gesnoeid in het budget van de CAW's, maar ook van het Stedenfonds en het Lokaal Sociaal Beleid. We kunnen de gevolgen van al die besparingen nog niet goed inschatten, maar het is zeker dat er een impact zal zijn op de VGC en de organisaties die door de VGC of Vlaanderen worden gefinancierd.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Dit is verontrustend en voor mij onbegrijpelijk. Zo'n 20 jaar geleden werkte ik in een hulpverleningsorganisatie die nadien is gaan samenwerken met veel andere organisaties van daklozenopvang, beschut wonen, de

jongerenadviescentra (JAC's) en met iedereen die in Brussel vanuit de Nederlandstalige dienstverlening hulp biedt aan jongere en oudere nieuwkomers en aan iedereen die het nodig heeft. Alle organisaties vallen onder de CAW's en hebben een grote fusieoperatie ondergaan. Daaruit zijn het CAW Archipel en het CAW Mozaïek gegroeid, dit alles om het voor het beleid gemakkelijker te maken om de middelen te verdelen en om op maat van de stad te kunnen werken. Intussen is een nieuwe laatste fusieoperatie afgerond. We hebben nu het CAW Brussel.

Nu de hele sector is gereorganiseerd, een werk van lange adem waaronder de eerstelijns hulpverlening en de directe hulpverlening naar de Brusselaars heeft geleden, zegt het beleid dat er 7 à 10 mensen moeten afvloeien. Ik begrijp dat niet. Dat is heel verontrustend voor de Nederlandstalige hulpverlening aan alle Brusselaars. De VGC financiert 500.000 euro. Dat is de maat van de VGC en dat is goed, maar daarmee kan de hulpverlening niet worden georganiseerd. Gelukkig springt de GGC bij en beseft het dat de daklozenproblematiek en begeleid wonen *Housing First* veel meer middelen moeten krijgen. Het antwoord van Vlaanderen is om middelen af te bouwen. Ik vind dat onbegrijpelijk en het maakt me in de eerste plaats super triest.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik geef mevrouw Els Rochette gelijk en deel haar bezorgdheid. Ik voeg daaraan toe dat er volgende week overleg is gepland met Vlaams minister Wouter Beke en we dat punt zullen aankaarten.

- *De vergadering wordt om 13.02 uur gesloten.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN**Commissievergaderingen - verslagen**

*Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid
van 26 november 2019*

Commissiewerkzaamheden

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 741 (2019-2020) – Nr. 1

*Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid
van 26 november 2019*

Ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor
het dienstjaar 2019

Bespreking en stemming

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 6 (2019-2020) – Nr. 2

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 26 november 2019

Samengevoegde interpellaties en vragen om uitleg

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 743 (2019-2020) – Nr. 1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werd een schriftelijke vraag ingediend door mevrouw Khadija Zamouri.

TREFWOORDENREGISTER**Actualiteitsvragen**

- Zie**
- De negatieve houding van het Brusselse stadsbestuur ten aanzien van de Bruegelbeelden geschonken door de VGC
  - De problematische resultaten voor het Nederlandstalig onderwijs die blijken uit PISA2018
  - Vlaamse besparingen op de CAW's

Adviezen vanuit de onderwijsinstellingen rond Sinterklaasfeest en Zwarte Piet, blz. 31

De negatieve houding van het Brusselse stadsbestuur ten aanzien van de Bruegelbeelden geschonken door de VGC, blz. 4

De problematische resultaten voor het Nederlandstalig onderwijs die blijken uit PISA2018, blz. 41

De Romawerking, blz. 36

De sluiting van basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem, blz. 28

Kinderarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, blz. 4

Lerarentekort in Brussel, blz. 21

Motie van aanbeveling betreffende het uitstel van de toepassing van het nieuwe Vlaamse inschrijvingsdecreet

Bespreking, blz. 16

Stemming, blz. 18

Motie van overeenstemming

Bespreking, blz. 15

Stemming, blz. 15

Ontwerp van verordening tot vaststelling van de begrotingswijziging 1 en A voor het dienstjaar 2019

Algemene bespreking, blz. 8

Stemming, blz. 15

Vlaamse besparingen op de CAW's, blz. 44

Vragen om uitleg

- Zie**
- Adviezen vanuit de onderwijsinstellingen rond het Sinterklaasfeest en Zwarte Piet
  - De Romawerking
  - De sluiting van basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem
  - Kinderarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
  - Lerarentekort in Brussel
  - Vrijtijdsbesteding van anderstalige nieuwkomers

Vrijtijdsbesteding van anderstalige nieuwkomers, blz. 18